جونګره

ناول

اياز الله ترکزے
ايم اے پښتو پېښور يونيورسټي

جونګړه

پښتو ناول

ایاز الله ترکزے

ټول حقوق د مصنف په حق کښې محفوظ دی

دکتاب نوم..............................جونګړه

لیکونکے........................ایاز الله ترکزے

کمپوزنګ...................حبیب الرحمٰن صافی

ټائیټل ډیزائن...................محمدابراهیم

دچاپ ځاې......................اعراف پرنټرز

محله جنګی پیښور ۲۵۸۰۰۰۶

تعداد...............................۵۰۰

بیعه............................۱۲۰ روپۍ

انتساب

د پښتو ژبې نامتو شاعراو د چاربیتې

دصنف ښۀ لیکوال

اروابښاد استاذ فرید جان بابا

په نوم

☆

د ایازالله ترکزی اَدبی شغف

دَ ښکلی او اعلیٰ کردارنه بغیر کامیاب ژوند تیرول نشی کیدې . پـه ټـوله نړۍ کښی ادب دَ ژوند په هر اړخ باندې خپل کردار ادا کـوی. چه څوک په څۀ نه څۀ طریقه دَ معاشرې او ماحول ښۀ تحفظ غـواړی انشـاء پـردازی کـوی لیـکوال ورته وئیل کیږی . دَ ژبې دَ عـالـمـانـو پـه نزد چه کوم قام دَ خپل ځان او دَ خپل جهان ښۀ جاج اخستې شی هغه قام ته دَ پرمختګ لارې پرانستې وی .

دَ تـنقید تفهیم او تنقیح په حواله کۀ مونږ تاسو غور اُوکړو نـو دَ تـنـقیـد بـرداشت کـول نۀ یوائې دا چه غټ کمال دې بلکه دَ شخصیت دَ عظمت نتیجه هُم ده . دَ علم وادب خاوندان دَ خپل فن دَ عظمت په سبب تل ترتله ژوندی او یاد ساتلې شی .

ځـلـمې لیـکـوال ایـازالله ترکزې دَ چاربیتې دَ فن دَ ماهر لیکوال او دَ خپل عصر لوې اَدیب او اُستاد اروابشاد فریدجان بابا دَ سیـوری تـر څـنګ دَ کچوړۍ په زړۀ راښکونکې سیمه کښی دَ حاجی

امان الله کره په ۲ فروری کال ۱۹۷۶ عیسوی کال کښې سترګې غـړولې دی او دَ خپل چاپیریال په رومانوی ماحول کښې دۀ ته هم لکـه د واصـل خان عاجزؔ دَ آدبی لیک لوست او دَ شعر وآدب تړکه لګیدلې ده . ابتدائی تعلیم ئی د خپل کلی سکول ظاهر آباد نه چه دَ اتـم جـماعت امتحان پاس کړو او لسم جماعت ئی دَ څمکنو دَ ثانوی سکول څـخـه په کال ۱۹۹۱ کښې پاس کړیدې . دَولسم جماعت امتحـان ئی دَ ګورنمنټ کالج پیښور نه او دَ پیښور دَ جامعې نه ئی دَ ایم اې پښتو ډګری په کال 2010 ء کښې حاصله کړیده .

ایـاز الله تـرکـزئ دَ آدبی شـغف په حقله مونږ وئیلې شو چه مـوصـوف پـه ځانګړی توګه پښتو اُردو دواړو ژبو کښې د لیک لوست شـوق دَ جـنـون تـر حده ساتی دَ شعروآدب په میدان کښې هغه په نـظـم او نثـر دواړو صـنـفـونـو بانديې کار هم کوی او چه کوم منظوم مـنثور لیکونه یئ زما له نظره څخه تیر شوی دی څو منتخب شعرونه یئ دا دی : ع

ختم نہ ہو کبھی دنیا میں محبتوں کا سلسلہ
چاہے جتنا بھی بڑھ جائے نفرتوں کا سلسلہ

تاریک رات میں کوئی جلتی چراغ ہے
دیکھا ہے تیرا چہرہ تو دِل باغ باغ ہے

مُنڈلاتی ہے مستی تیرے اردگرد
یہ مست مست انداموں کو کیا سمجھوں

آزاد نہیں ایاؔز ! عشق سے دنیا میں کوئی دِل
کوئی عشق مجازی کوئی عشق حقیقی میں مبتلا

آتی ہے تیری ہونٹوں پہ تبسّم کبھی کبھی
جسے گرتی ہے صبح پھول پہ شبنم کبھی کبھی

دور سے مجھے جلاکر خود بھی جلوگے
اچھا نہیں صنم یوں دور تیرا رہنا

چہرہ کتاب سا، ہونٹ ہیں ورق اُسکے
لفظ آنکھیں ،اُسے پڑھنے کو دِل کرتا ہے

دیکھو! ایآز اُسے کتنی خوبصورت بنائی گئی ہے
اُس مصور کے آگے جھکنے کو دِل کرتا ہے

میں نے چاہا ہے تجھکو چاہتا ہوں اور چاہتا رہوگا
رب سے مانگا ہے تجھکو، مانگتاہوں اور مانگتا رہونگا

تجھے چاہنا میرا کام ہے، تو چاہے جو بھی کہے
دِل تجھ پہ آہی گیا ہے تو چاہے جو بھی کہے

دِلوں کے راستے تو آپس میں جڑے ہوتے ہیں
خوامخواہ دل کی بات میرے دل سے نہ چھپانا

جتنی وہ چھیڑ رہی تھی، محبت پروان چڑھتا تھا
ہورہا تھا ایآز کو یقین تکرار کرتے کرتے

د دغې ليکوال ملګرى دَ نثرى صنف وړومبې کاوش دَ هغهٔ وړمبى نـاول " جـونـګـړه " دَ موصوف دَ فکرى استعداد يوه داسى هـنـداره ده چـه دَ چـاپيـريـال رنـګـونـه ئـى دَ عائِلى ژوند اوضاع راغـونـډوى او دَ ژونـد پـحقله سوچ ئى دَ خاندان جوړولو په اړه دَ هـغـه دَ نـاول کردارونه کوم دوه کسان چه ئى په نظر کښى ساتلى دى پـه معاشرتى نقطه نګاه سره ښځې خاوند ته اهميت حاصِل دې او چـه دَ چـا لـه برکته په ټوله نړئ کښى دَ انسانى نسل بقا ده او د دغې غـرض وغـايـت د پـاره په دنيا کښى خدائې پاک دَ مور پلار غوندې لوې نعمت هم ګرځولې دې .

ايـاز الله تـرکـزې ځـلـمې چه دَ جونګړې تر څنګ دَ نثرى ليک کـومـه طبع ازمـائى کول غواړى او پښتو ادب کښى دَ ناول نـګـارئ د پاره چه هغه کومه سعى کوشش کوى په ځانګړى توګه ئى ادبى خـدماتو ته په درنه سترګه ګورم . باقى پاتې شو تکنيکى کمې بيشـې نـو ژوند دَ هر اِنسان بهترين استاذ او قيمتى سرمايه ده او هـر کـلـه چه فکر دَ انسان بنيادى ضرورت دې نو دَ وخت تيريدو سـره به دَ موصوف په انشاء پردازئ کښى ضرور ترقى پيدا کيږى

او کـه فـکـرونـه ئی ښهٔ پاتې شی نو یقینی ده چه دَ تخلیق په اړه به تأثرات هُم ګټه ور بیامومی .

زهٔ د دغـه نـاول پـحـقله چه ایاز الله ترکزې ئی لوستنکوته وړاندې کـوی دَ خپلو مشرانو په تناظر کښی ئی داسې محسوسوم لکه واحد یـوسـفزې چه " دَ نوی ژوند وږومبی سحر " شعری ګنړه ئی چاپ کوله نو ډاکټر محمد همایون هُما صیب په خپل تأثر کښی وئیل چه واحـد لا ځـلـمې دې او دغه میدان کښی نو وارد دې خو دَ هشنغر ځـځـه دَ غـزل بابا ښاغلی اکرام الله ګران صیب وئیل چه برخوردار کهٔ خپل ارمان تر سره کوی نو دَ چا څه کار دې چه منع ئی کړی او ځـه وایـم چـه ایـاز الله تـرکـزې کهٔ ناول لیکل غواړی نو خامخادې اُولیـکـی خـو هـغه دَ قاعدې خبره چه مونږ کله په اول ادنیٰ کښی دَ خپـل سـکـول په کلاس کښی ناست وؤ اُرواښاد محترم استاذ محمد ظریف خان المعروف به مشر اُستاذ په مترنم انداز کښی چه به ئی درس راکـاوهٔ مونږ هُم په هغه آهنګ کښی داسې به وئیل چه تختئ راواخـلـه خط پرې اُولیکه لږ اُولیکه خو ښهٔ اُولیکه دا به مو زده کول چـونـکـه ناول یو داسې نثری قیصئ وی چه دَ کوم خاص نقطه نظر

لانـدې دَ ژونـد حـقيـقي او واقعاتي عکاسي کوي چرته چه مرکزي کردار ته ئې هيرو وائي او دغه هيرو په ذريعه لوستونکي دَ کائنات دَ حـقيقتونومطالعه کولې شي خو دَ دلچسپئ د پاره دَ تخيّل په ښکلا رنګ صـداقـت بيـاني او حقيقت نګاري پکښې دَ ناول خاصهٔ وي نو مونږ اياز الله ترکزي ته څنګه وئيلې شو چه ګنې هغه دې خپل ادبي شـوق نـه پوره کوي بلکه چه موصوف دغه ناول ليکل غواړي نوبايد چـه دَ نـاول تـکـنيکي اړخونه دَ تفريح او مسّرت په رنګ کښې را اونـغـاړي عشـقيـه ، سيـاحتـي تـاريخي بلند اخلاقي رنګينئ دې د عـصـري تـقـاضـو مـطابق مربوط کړي او دَ خپل ناول روح يعنې پـلاټ ، مـکـالـمــه نـګـاري انسـاني کړهٔ وړهٔ او دَ ماحول ژوندې تـصـويـرونـه چـه په ښهٔ اندازه کړې شي څکه چه ناول دَ خپل دور تـرجـمـان وي او دَ خپل دور دَ تهذيب عکاسي کوي دَ منظر نګارئ پــه ذريـعــه دَرزم بــزم ادلـون بـدلـون او دَ ټـول ژوند ژواک دَ تـصـويـرونـو پـه مرسته مونږ دَ ناول دَ کردارونو دَ مختلفو اړخونو مطالعه کولې شو .

دا نـاول دَ ايـاز الله تـرکزي دَ هغه دَ سوچ او ښهٔ فکر نچوړ

دي. ښهٔ ښکلې اوضاع رنګونه ئی دَ لوستونکو د پاره راجوړکړی دی خپـل دغـه هُـنـر تـه ودهٔ ورکـولـو د پـاره دَ پښتو نور ناولونه بأئيد مطالعه کړی چه دَ يو څو نومونه دا دی . دَ پرویز شيخ تودهٔ بکره ، کـوټه پيسه روپۍ دَ روح پۍ ، دَ برګودر غاړه ، د صاحبزاده محمد ادريـس پيـغله ، د حمزه شينواری نوې چپې او نوې پښتون دَ غلام حبيـب آفـغـانـی مينـه او فـرض نـور هم ډير ناولونه شته چه ناول نـګـارانـو د پـاره نـوې لارې پـه ګـوته کوی .خدائې دې اُوکړی چه ايـاز الله تـرکـزې دَ خپـلو ښو صلاحيتونو په برکت دَ ملک وقوم په کار راشی . آمين .

ممتاز حسن '' دولت زی ''

☆

دَ امن پحقله دَ ایاز الله ترکزئ اَدبی غوښتني او عصري تقاضي

دَ ایـاز الله تـرکـزئ ناول " جونګړه " دَ علامت نګارئ یوه ښـه او سپیـڅـلـې نـمـونه ده لیکوال نه صرف پخپل چاپیرچل پخپله سیمـه بـلـکه په درسته نړئ کښی دَ امن داعی دې دَ ناول مرکزی کردار ساجد دَ یو داسې طبقې نمائندګی کوی . چې هغه په معاشره کښی دَ معاشرې دَ لاسه داسې کارونو ته مجبوره شی . دَ جیل جیلر او دَ پـولیـس نـور آفسران چې هغه ته دَ ښهٔ ژوند تیرولو یادګیرنه کـوی او دَ هـر قسـم مـرستې او تـعـاون یقین دهانی ورکوی . په مـاحـول کښی دَ هغه کلاس نمائندګی کوی . چې څوک دَ معاشرې نه دَ منفی سوچونو وجود ختمولو دَ پاره هلې ځلې کوی .

سـاجـد ته چې کله دَ بلقیس مور دا اُووائی " چې دَ بلقیس غـوښتـو دَ پـاره خپـل مـور پلار راولیږه " دا دَ نـاول Turning point حیثیت لـری . ولې چې نه خو دَ ساجد مور او پلار وی . او

نـه خـو نور خلق هغه دَ دې کار دَ پاره دَ ساجد ضمانت کوي . اوس دا دَ ليکـوال فـنـي مهـارت دې چـې هغه دَ خپل مرکزي کردار دا مشـکل څنګه حل کوي. ولې چې دَ هغه هيرو ته په معاشره کښې دَ حيـانـاک ژونـد تيـرولو دَ پاره دَ بال بچ او دَ ښځې ضرورت دې . سـاجد چې په کوم انداز کښې ځان له خپل مور پلار ، رور ، او خور پيدا کوي دا هم دَ ليکوال تکنيکي مهارت دې .

”جـونـګـړه “ دَ مختصر پلاټ ښه ناول دې . پلاټ ئې ښه مـربـوط اوګنډلې دې . ټول کردارونه ئې دَ ژوند دَ څۀ نه څۀ اړخ عـکـاسـي کـوي . کـه دا اُووائيـلـې شي چې څنګه يوه ګلدسته دَ رنګا رنګ ګـلـونـو او پاڼړو ښکلې امتزاج وي دغسې ناول هم دَ مختلفو کـردارونـو يـوه ګلدسته ده . ولې چې دَ ساجد خيل خانه دَ سوات ، مهـمـنـد، مهـاجـر، آفـريدي ، باجوړ دَ افرادو نه جوړه ده او آخري مـنـظـر خـو ئـې ډير زړۀ راښکونکې دې . ولې چې ساجد دَ وادۀ په جوړه کښې دَ جونګړې حفاظت په ډيره بهادرې سره کوي .

فضل مالک صاحب

☆

”ښکلي جونګړه“

کـلـه چې دَ مـخـطـوط قـلـمي نسخې په ټائټل مې جونګړه ناول دَ ښاغلی ایاز الله ترکزئ صیب صرف په نظر شو نو ډیرډیر خوشحاله شوم. دَ نثر کښې به دَ سائنسی کتب جغرافیه ، میډیکل وغیره پوره شی . خو ناول دَ ادب هغه صنف دې . چې بغیر ناول ادب نیمګړې دې . دَ نیکمرغې ناول پښتو ادب کښې په زاړهٔ اصطلاحات زمانه قدیم کښې موجود ؤ. چې ستر صاحب دیوان شاعر عبدالقادر خان خټک څلور سوهٔ کـلـونـه تیـر پـه حماسی اولیکلو . دغه حماسی داستـانـونـه دَ فیـاض دَ شهـزاده بهـرام او ګـل اندامې شهزادګئ دَ رومـان ټول خوبې نزاکت عشق ومحبت او سماجی برابری شوشلزم کـلـهـم محاسن او تقاضې پوره کوی . دَ سماج دَ ارتقاء سره دغه په شـعر کښې داستان دَ ۱۸۵۷ ء پسته په انګریزئ کښې ناول پښتو ژبـه کښې هم اوپیژندلې شو . دَ وینس شهزاده ترجمه شو . پیغله ، ګل خان ، زرکئ سترګې چهاپ شو. نور ډیر ښکلې ناولونه اولیکلې

شـو . خـو دَ خپـلـې نثـري شعبه له رويه اسلوب او ټيکنيک يې هم نوئې شو .

نـاول يـو سيـنـد چـې دَ غرونو رغو ميدانونو چينې ورته رالويږي . ګڼې افسانې ډير کردارونه ، مکالمات درلودې . دَ نور محمد ترکی صيب سنګسار دَ بنګ مسافري او سپين غټ کتابونه دي . دَ مکسم ګورکی مور هم غټ کتاب ناول دې . ځکه عالمان اديبان صيبان دَ افسـانـه او ناول په منځ ضخامت نه ناولټ رسمی کړې دې . ظاهر ده چـه دَ افسـانـه پـه مـقـابـل کښـې به کردارونه او مکالمې زياتې درلودی . او دَ ناول نه به لازم ده کم وی .

جونګړه دَ اياز الله ترکزئ ناولټ دې . او ډير ښکلې او دلچسپ دې . مـوضوع ئې هم دومره شړتيدلې نه ده . کميت او کيفيت هم لری . پټ او ښکاره اګاهی دواړه ورکوی . جيل خانه کښی اکثر دَ پرېټ پـه ورځ قيـديـان دَ ډوډئ دَ کـمی اود خرابو اُوړو جيلر ته شکايت کوی دَ جونګړې زيور طبع به ئې ښکلا نوره سِوا کړی .

محمد اشرف غمګين هشنغر چارسده

۲۷ فروری ۲۰۱۱ عيسوی

☆

بسم الله الرحمٰن الرحيم

زما د ناول په حقله

نـۀ پـوهيـږم چـې د نـاول په حقله ځما د ليکلو حس څنګه راڅرونډي شـوي دي نـو چـې څـومـره پام کوم نو هغه ناول چې ما لوستلو او د جـمـلـو څـخه ئې محظوظ کيدم د حميد کاشيرى د اُردو ژبې ناول ”شکست آرزو “ زه هم په ليکلو مجبور کړم .

هسـې ناولونه خو مې ډير لوستلى دى اُوس هم ئې لولم او د لُوستلو شـوق ئې لرم خو دَ پښتو ژبې نامتو ليکوالې او دَ اَدبى حُسن ميرمن حسينـه ګُـل ” مـلـکـه “ او سلمىٰ شاهين ”که رنړا شوه “ کوم هغه نـاولـونـه دى چـه دَ مـعاشرې او سماجى شعور عکاسى کاندى د دې ګـران کـار دا جـونـګـړه زما آزمائشى کوشش دې زه د دې پحقله پـخپله يو رائې نشم قائمولې بلکه ګران لوستونکى به د دې په حقله خپـل ګـټـه ور آراء چې راکوى زۀ يو جهان مننه ورته وايم . بيا هم چـه کـومـو مـلـګرو ما سره د دې کتاب په اهتماماتو کښې مرسته

تـعـاون چـه يئ کړي دي د محترم اُستاذ ښاغلی ممتاز حسن دولت زی او د اُوچتـې پـائـې نـاول نـګار ماهر تعليم او ښۀ ليکوال چی په دوآبـه ادبيـات کښـی ئې په وړمبی ځل ناول متعارف کړې دې .د محـتـرم پرويز شيخ ، ښاغلی سليم راز او دَ هشنغر دَ ادبی خاورې سـتـر ليکوال او تـذکره نګار محمد اشرف "غمګين " او ښاغلی فضل مـالک ټولو صيبانوشکريه ادا کووم چې د ناول په ليکلو کښی ئی زۀ د انشـاء پـه مـنشـاء پـوهـه کـړم غاړه به می بند وی چی د ارواښاد واصـل خـان عـاجز ، طاهر شاه طاهر او رياض ديوانهٔ نوم وانخلم چې ښۀ قلم کاران دی او چاچی د ادب په دنيا کښی ځما جذبات او اِحساسات د نظم او نثر دواړو صنفونو طرفته راګرځولی دی او نن چـه زۀ د جـونګړې تـر عنوان لاندې دا خپل کاوش تخليق مې ما د پاره د وياړ او خوشحالئ باعث دې الله دِ اوکړی چې زما دا کاوش د ژوند او معاشرې د ښيګړې په کار راشی .

پـه درناوی

خاورې اياز الله تـرکزے

☆

دَ نـمـر زيـړې طلائی پلوشې دَ سحر دَ هوا په اُوبږه سورې دَ خـوشـحـالـئ دَ زيری سره دَ جيل دَ کړکئ دَ سيخانو نه وتې ، دَ هغهٔ مـخ ، سـر او سـتـرگـې ئـې ښـکلولې او هغهٔ له ئې دَ رهائئ او دَ نوې ژونـد پـه چـپـه خُلهٔ مبارکئ ورکولې . او ولې نه ، هغه واقعی د دې مبـارکـئ مستـحـق وو ځـکه چې دَ يو کال دَ مسلسل دَ قيدوبند دَ تـکـلـيـفـونـو بـرداشت کولو نه پس هغه دَ خپلو ارمانونو او اميدونو آزادې دنيـا ته روان وو . دا ځوان څوک وو او دَ څهٔ حيثيت خاوند وو ؟ دا زلـمـې دَ ديـرشو کالو يو ښکلې، ښائسته لوړ دنگ ځوان وو چی دَ خدائې په دې دومره لويه دنيا کښې ئې هيڅوک نهٔ وو .

دَ ساجـد زړهٔ دَ خـوشـحـالئ نه ټوپونه وهل . دَ هغه په خيال کښې دَ جهـانگير پورې ، قصه خوانئ او ملحقه بازارونه او محلې تاويدې . دَ هغهٔ په غوږونو کښې دَ دکانداړو آوازونه او دَ هغهٔ په سترگو کښې د دغـه ځايونو تصويرونه وو . هغه خپلو قيديانو ملگرو سره ناست

وو او دَ نـوی ژونـد منصوبې ئې جوړولې چې په دیکښې یو جن کټې راغې او هغه ئی دَ جیل دَ بارک نه بهر کړو .

جـن کټی په ډکه خُله هغه له دَ رهائی مبارکی ورکړه او دې سره ئې دا هـم اووی چـې " صیـب دې غـواړی " . هغه دومره خوشحاله شو چـې دَ خپلو ملګرو نه ئې رخصت او اخنه بخنه هم وانه غشته او هغه سـره روان شو . چی لږ مخکښې لاړو نو دَ جن کټی په ویئا دَ سیخانو لـوې ګیـټ ته اودریدو او دَ صیب دَ حکم انتظار ئې کوو ، یوه شیبه پس یو بل جن کټې دَ سیخانو دروازې له راغې او وې وئیل :

" قیدی نمبر ۲۵ . نوم ساجد خان "

جیلر دنوم اخستو سره خپل سر اُوګرولو ، د جیلر د سر ویښتهٔ ټول پـه نـوکـرئ کښـی سپیـن شـوی وو. بیـا ئی خپله پوزه اُوګروله او سـرئې اُوچت کړو نو مخې ته ورته قیدی نمبر۲۵ ساجد خان ولاړ وو دې لـوړ ځـوان تـه پـه کتـو باندې د جیلر د سر نه ټوپئ روستو طـرفتـه په غورزیدو وه نو ځکه ئې د سر نه لرې کړه او مخې ته ئی په میز باندې کیښوه.

جیلر: ساجدخانه په جیل کښی دننه ستا ریکارډ ډیر زیات ښه وو هم

دغـه شـان تـا لـه پـکـار دی چې د جیل نه بهر هم خپل ریکارډ د ښهٔ ساتلو کوشش اوکړې .

سـاجد: ”سرجی: په جیل کښې چې روټۍ ګومره په آسانه ملاویږی کـه چیـرې هم دغه انتظام تاسو بهر هم اُوکړئ نو انشاء الله ریکارډ به خامخا ښهٔ وی “

جیلـر پـه خـندا شو او دهٔ ته ئې اُوکتل. خو د جیلر سر ساجد ته په کتـو سـره په بار بار اوچتیدو او ښکته کیدو باندې خوږیدو نو ددې په وجه دهٔ ته ئې په کرسۍ کښې د ناستې وینا اُوکړه.

جیلـر: ” ستا سزا پوره شوې ده ځکه تاته د ناستې اجازت درکووم او هغه هم خپل مخامخ ناسته.

ځـمـا خبـره واوره پـه دنیا کښې ټول خلق د روټۍ په سختۍ سره د میـلاویـدو شـکـایت کوی . په دې دنیا کښې چې اوسیږې نو ډیرې سـختۍ به ستا مخې ته راځی ، روټۍ په سختۍ سره میلاویږی خو که سوچ اوکړې نو عزت د دې نه هم ډیر په سختۍ سره ملاویږی

ساجد: ”ټیک ده “ سـاجد سر اُوخزولو” چې په خیټه کښې روټۍ وی نـو د عـزت خیـال بـه اوکړې او چه اوګې وې نو څهٔ خیال به اوکړې ،

خیر اوس خو به زۀ په خپلو لاسونو محنت کووم او حلاله روزی به ګټم ، خـو دا یـقیـن به ستا هم وی چه کوم عزت حرام خورو ته میلاویږی هغه حلال خورو ته نه ملاویږی "

جیلر: "خیرتۀ بیا هم خپل پوره کوشش کوه چه دوباره دلته رانشې ، او که په شرافت دِ ژوند تیرولو نو بیا به د شریفانو غوندې دلته نه راځې."

ساجد: "خو سرجی: تاسو خو ټول عمر هم دلته اوسیږئ ."

جیلر ورته په غُصه کښې اُوکتل ، خو ساجد بیا زر اُوئیلې .

"ګوره تاسو غصه کیږئ مۀ ، ما دلته داسې قیدیان هم اُولیدل چې غـل نه وو خو د غلا په الزام کښې نیول شوې وو، او داسې هم ووچې قاتل نه وو خو د چا عزت د بچ کولو په وجه قاتل شو ، خو بیا هم د هغۀ شرافت په خپل ځائې باندې اوس هم دې ، سرجی: ما په خپلو سترګـو باندې لیدلی دی ، چې دلته ستاسو غوندې شریف سړې هم راځـی ، ځکه چې د جیل نه بهر د شرافت څه معیار نشته ، د قانون سترګـه د شـریفانو او خرابو خلقو په پیژندو کښې اکثر ناکامه وی ".

جیلر یکدم پاسیدو او وئې وئیل

"ستاغوندې تعلیم یافته خلقو سره بحث نه شي کیدې ، خو واوره تـهٔ یـو انســان یئې ، ستا په زړهٔ کښې به ډیر ارمانونه وي ، ستا په سترګو کښې به ډیر خوبونه وي ، ولې ته نهٔ غواړې چه یو ښکلې او خائسته ژوند تیر کړې ."

ساجد: "غواړم ، خو زهٔ به په دې معاشره کښې ښه ژوند څنګه تیر کړې شم ؟

څوک خو پکار دی چه ما خوښ کړي ، څوک خو چه ما د ژوند ملګرې جوړ کړي ، چه څوک خو ما خپل ضرورت اُوګڼړي او ځما عزت اُوکړي".

جیلر: "که د چا عزت نه وي نو په ښهٔ عملونو باندې خپل عزت پیدا کوې شی، که تهٔ یوازې اُوسیږې نو ټول خلق به تا ته دشک په سترګه ګوري ، که ځما منې نو یوې حیاناکې جینئ سره وادهٔ اُوکړه ، دا واوره چه کله د یو انسان په دنیا کښې عزت نه کیږي ، نو هغه دِ اول یو وړوکې شان خاندان جوړ کړي اول دِ د هغې نه په وړه پیمانه باندې د ښځې او بچونه عزت واخلي ، او بیا هم د دې

خـانـدان خـلق غټيږي ، او هم دا خاندان په مزه مزه غټيږي ، او هـم د دې سـره تر لرې لرې پورې عزت هم خوريږي ، اويوه ورځ خـلـق اووائـي چه دومره دلوئې خاندان مشر يو محنتي او مشقت کوونکې ساجد خان وو.''

ساجـد: ''ډيـر خلق په مونږ کښې د شيخ چلي په شان په خپل سر بـانـدې د آبړو شـکـرئ ايښـې وي او سـوچونه کوي ، چه څنګه به يو ښـکـلـې کـور او لوئې خاندان جوړ کړي ، خو د ژوند يوې‌لتې سره هـغـه ټـولـې آبړئ ماتې شي، او که چيرې زهٔ هم داسې اوکړم نو وايا ځـمـا غـونـدې يـو سـزا خـوړونـکـي سړی له به څوک خپله لور خور ورکړي ؟''

جيـلـر !'' ته خپل کوشش کوه څوک جينئ خوښه کړه ، او رشته ئې اُوغـواړه زهٔ بـه ستـا ضـمـانت اُوکړم چه دا يو شريف سړې جوړ شوې دې ، اصل کښې مونږ غواړو چه د دې جيل نه هر يو قيدی بهرلاړ شـي نـو د شـرافـت ژونـد شروع کړي ، په دې وجه مونږ ستاسو په شان خلقو سره تعاون د پاره تيار يو، او په دې کښې دا شرط دې چې تهٔ به هم مونږ سره پوره تعاون کوې .''

ساجـد: "تـاسـو ځما دومره حوصله زياتوئ نو زۀ به ضرور تعاون کـووم، او زۀ تـا سـره پـه تـلـو تـلـو کښې دا وعده کووم چه د خپل برداشت تر آخري حده پورې به د حالاتو مقابله کووم ، که چيرته د يـوې جيـنـئ د خـنـدا نه يا د کومې مور د غيرې نه ماله مينه مِلاؤ شـوه ، نـو هـم د دغـه مينې په آړه به د عزت ژوند تيرولو طريقې ايزده کووم ."

جيلر د خپلې کُرسئ نه پاسيدو او وې وئيل .

"ډيـر ښـۀ ځـمـا ستـا نـه هم دا اُميد وو، د يو شريف په شان ژوند تيـرولـو پـه لار کښـې کـه تاته څه سختئ پيښې شوې، نو تۀ د خپل عـلاقـې تهـانيدار سره مِلاويږه ، زۀ به نن ستا په نامه يو سفارشي خـط هـغـلتـه اُوليږم ، دا واخله څۀ روپۍ د عزت ژوند شروع کولو پورې به ستا پکار راشي ."

ساجد د پيسو اخستو نه انکار اُوکړو او وې وئيل .

"سـرجـې ! مـا د روټـۍ ضرور جوړلې دي ، ځکه چه ځما په خواه شاه کښـې ما ډير ژړيدلي خلق ليدلي دي خو زۀ مجبور نه يم ، زما په خپـلـه مـحله کښې يو دکان د دهوبي توب شته ، ځما نوکر به اکثر

مـالـه مِـلاویـدو له راتلو، او ما ته به ئې وئیل چې د دکان کار ښۀ ټیک ټـاک روان دې ، تـۀ دا پیسـې چـرتـه بـل ضـرورت مند ته ورکړه .“

جیـلر ډیر خوشحاله شو او ساجد سره ئې لاس مِلاؤ کړو او ورته ئې ووئیـل زۀ دا منم چه ته د دننه نه یو ډیر ښه انسان یئې ، زۀ تا په نیـکو اُمیـدونـو سـره رخصت کوم، الله دِ ستا حفاظت اُوکړی “ د سیخـانو والا دروازه کهولاؤ شوه ، هغه د دروازې نه بهر شو او بیا د جیـل د غټې دروازې په مینځ کښې وړه دروازه کهولاؤ شوه او بهر راووتـلـو، ساجد چه د جیل نه بهر راووتلو نو کهولاؤ فضاء کښې ئې سـا واخستـه ، او وې وئیـل اې آزادې هَـوا اوس زۀ هم ستا په شان آزاد یـم ، د ځناورو په شان به د جیل په انګنړ کښې بندیدو د پاره بیـا لاړ نشـم، زۀ خـو یـو انسان یم او د نورو انسانانو په شان به د آزادئ ژوند تیرولو حق آخلم .“

د دکـان نـوکـر ئـې د استقبال دپاره راغلې وو ، چه خپل مالک ئې اُولیـدو نـو زر ئـې ورته سلام اُوکړو ، ساجد را نیزدې کړو او غاړۀ ئې ورکـړه ، ځـکـه چـی په دې غټه دنیا کښې د دۀ د غاړې والا بل

هيـڅ څوک نه وو، د جيل نه بهر وتلو سره ئې زړۀ ټوپونه وهل چې څـوک داسې وى چـه راتـرغاړه ئې باسم او د تنهائى دا ټول بړاس اُوباسم .“

نوکر : ” ساجده روره ستاد پاره مې رکشه راوستې ده ، ته ما سره لاړ شه او خپل دکان اُوګوره او پوره د يو کال حساب اُوکړه “

ساجـد نوکر په ملا باندې اُوټپولو او ورته ئې اووئيل خپل حساب ځـان سـره کيـږده ، او کـه څه پيسې دِ راوړى وى نو راکه ، زه نن ورځ او شپه په ټول ښار کښې په آزادئ سره ګرځم .“

نـوکـر د جيـب نه څۀ روپۍ راوخکلې او ورته ئې ووئيل باقى د ګټې پيسـې مې پـه بيـنک کښـى جمع کړى دى ، دواړه په رکشه کښى سـوارۀ شـول او ړومبې جهانګير پورې ته لاړل ، ساجد يو کال پس خپـلـه مـحـلـه ليدل غوښتل .دلته د دۀ د درې کمرو يو کور وو. د لارې طرفته کمرې نه ئې د دهوبى توب دکان جوړ کړې وو.

ټـکنړه غرمه وه دَ نمر پنجې په زمکه لګيدلې او ښخې شوې وې . په بـازار کښـې دَ خـلـقـو بيـړه کـمه شوې وه دوکاندارانو له هم خوب جُـوټې ورکولې او سترګې ئى مرغئ مرغئ کيدې خو ساجد باندې دَ

ګـرمـئ زورګـری نه چلیده ځکه چې دَ هغه دَ زړهٔ په کائنات کښې خـوشـحـالـئ پـه چپـو او دَ سپـرلو وږمې په مستئ او ګډیدو وې. دَ ډیـرې خوشحالئ نه دَ هغهٔ خپه په زمکه نه لګیده . هغهٔ ته ټوله دنیا د ځـان غـونـډې خوشحاله او مخلصه ښکاریده . هغه دا غوښتل چې خپـلـه خوشحالی زړو دوستانو سره شریکه کړی او هغوی ته دَ خپل آئـنـده ژونـد په ښهٔ او صحی طریقه تیرولو یقین دهانی ورکړی . هغهٔ په دې غرض بیل بیل دوست ته ور اوډبووو.....خو څوک هم بهر نهٔ راوتل ، دیو ګاونډی کور والا اُووئیل چه خاوند مې اُودهٔ دې ، یو ورته اُووئیل چه هغه په کور کښې نشته .

ساجـد نـادان سـړې نـه وو ، په هر څه پوهیدو چه د محلې شریف خـلـق د دهٔ نـه ځان ساتی ، په داسې محله او په داسې دنیا کښې به څـنـګه اوسیږې او د چا نه به مینه اُوغواړې ؟ ، څنګه به بیا د ځان د پـاره عـزت اُوغواړې او یا جوړ کړې ، زړهٔ ئې مات شو او نوکر ته ئې اووئیل .

" تـه دُکـان کهولاؤ کړه او کینه ، زهٔ به د شپې ناوخته راځم په مزه مـزه به دې محلې والو ته یقین ورکوم چه ساجد بدمعاش مړ شوې

دې ، کـه تـاسو لګه مینه ورکړه نو هغه به هم ستاسو په شان شی او یو شریفانه ژوند به تیروی .“

دا ئـې اُووئیـل او د مـحـلې نه روان شو ، بیا د قصه خوانئ په کوڅو کښـی پیـدل ګـرځیـدو،او د دې کـورونـو او دُکانونو په خواه کښې تیـریدو خلقو ته ئې ډیر په مینه کتل ځکه چې د قصه خوانئ دنیا د دهٔ د وړوکـوالـی نه خپله دنیا وه ، دلته اُوسیدونکی خلق د دهٔ خپل خلق وو ، خو خپل رشته دار ئې نه وو، صرف د قصه خوانئ سره ئې رشتـه تـړلې وه ، ځکه دا چا نهٔ پیژندو ، او دهٔ ټولو ته په مینه مینه کتـل د دهٔ د نظره ډیرې خائسته جینکئ تیرې شوې ، دجیلر خبره ورتـه رایاد شوه چه ځان له څوک جینئ خوښه کړه ، او بیا ئې خپله نـاوې جـوړه کـړه او د یـو نـوی خاندان ابتداء اُوکړه د دنیا په دې دستـور بـانـدې بـه درته عزت ملاویږی ، خو هغه ښکلې جینئ به څـوک وی چـې د دهٔ پـه نـصیـب کښی لیکلې شوې ده ، اکثر به ئې جیـنـکو ته ډیر په مینه مینه کتل ، خو اکثره جینکو به د دهٔ طرفته کتـل هـم نـهٔ . بـعـضـې جینکو به ورته خالی یو سر سری نظر سره اُوکتـل او تیـرې به شوې ، لکه چې څوک ملنګ په فټ پاتھ باندې

ولاړ وی .

دوه جیـنـکۍ د دۀ په خواه کښی تیرې شوې ، یوې خپلې ملګرې ته اُووئیل

" دا څه ځنګلی دې لکه په مودو مودو ئې خپل شکل په شیشه کښی نه دې کتلې "

دۀ چی پـه خپل مخ بانـدې لاس ووهلو نو ېیره ئې ډیره غټه شوې وه ، او چی خپلو کپړو ته ئې اُوکتل نو د یو کال زړې جامې وې ، په اصـل کښـی جیل ته د تلو په وخت د دۀ نه ئې خپلې کپړې اخستې وې او د جیـل کپـړې ئـې ورکـړې وې اوس چـی د جیل نـه واپـس راوتلو نو خپلې کپړې ئې واپس ورکړې وې .

زر لاړو او یـو نـزدې حمام کښی ئې خپل مخ په آئینه کښی اُوکتلو نو خپل ځان ته ئې غصه راغله ، د دۀ نه د آزادئ په خوشحالئ کښی دا هـم هیـر وو چی خپل ځان اُوګوری چی سړې ښکارم که ځنګلی او آیا ځنګلی سره هم چا مینه کړې ده .

هـغه زر زر په منډه خپل دکان ته لاړو ، اول ئې حجامت اوکړو او بیـا ئې یو ښکلې سوټ راواخستو او د لمبانه پس ئې واغوستو نو چی

پـه شیشـه کښې ئې اُوکتل نو څان سره ئې اُوئیل اوس د ځنګلی نه انسـان جوړ شوې ، په دې کښې د کور ور اُوهلې شو دهٔ چې دروازه کهولاؤ کـړه نـو یـوه غـنـم رنګې جینئ په ور کښې ولاړه وه . او په لاسونو کښې ئې خیرنې کپړې نیولې وې .

ساجد په زړهٔ کښې اُووئې .

کـه دا جیـنـئ راته مِلاؤ شوه نو وادهٔ به ورسره اُوکړم او د دې ټولې کپړې به هم وینځم .

دهٔ تـرینه تپوس وکړو " ته څوک ئې ؟"

"جینئ سترګې اُوړپولې اووې وئیل . تهٔ څوک ئې ؟ . او څما د جانی په دکان کښې څهٔ کوې ."

سـاجد ورته اووئې " دا څما کوردې . او جانې څما نوکر دې . او څما په دکان کښې کار کوی ."

جیـنـئ خپـل لاس د ګډا په انداز اُوخوزولو." زرځه د دکان سوټ دې څـهٔ اچولې دې چې اُوس د کور مالک هم جوړ شوې . جانی سره څـمـا خبـره شـوې ده . هغه به ماسره وادهٔ کوی . ما به په دې کور کښې ساتی او روزانه به څما کپړې وینځی ."

ساجـد خپـل سـر اُوګرولو او جانی ته ئې آواز اُوکړو . هغه په منډا منډا راغې . بیا ئې چې جینئ اُولیده نو جک په جک اُودریدو.

ساجد ترینه تپوس اُوکړو .

"وایـه کـنـه دا څه حرکتونه دی . ولې تۀ به د وادۀ نه پس دا څما په کور کښی ساتې ؟"

جـانـی پـه رپیدو رپیدو کښی اُووئیل " خفه کیږه مۀ روره . ما خو داسې سوچ کړې وو چې اُوس خو به تۀ جیل ته ځې راځې او دا کور بـه خالی پروت وی . نو ما ځکه وئیل چې ځما د ښځې او بچو پکار به راشی ."

ساجـد د جانی لاس اُونیولو او یوې کمرې ته ئې راخکلو او ورته ئې اُووئیـل " د یـخوا راشه تا سره یوه ضروری خبره کووم " کمرې ته چـې نـنوتو نو بهرغُولی ته ئې کتل چې چرته هغه جینئ رانشی . خو هـغه هم هغه شان دروازې سره ولاړه وه . او بیا ئې ورته رو شان اُووئې .

" تا دا جینئ څنګه ګیره کړه ؟."

جـانـې پـه خـنـدا شو او وې وئیل ." څه درته اُوئیم روره .....تر

اوسه پورې راته دا پته نه ده لګيدلې چې دا مې ګيره کړې ده او که څـهٔ ئې ګير کړې يم . دا ډيره غريبه جينئ ده . دې سره د کپړو د ويـنـځلو پيسې نهٔ وی . ما ورله بغير پيسو اوينځلې . د هغه ورځې نه دا په ما باندې مهربانه ده . که چرته ګرانی نه وې زياته شوې او د ويـنـځـلـو ريـټ نـه وې اُوچت شوې . نو دې به ځما په شان د يو دهوبی په ځائې چرته د شهزادګانو خوبونه ليدل."

ساجد د کور غُولی طرفته وکتل او په سوچ کښې ډوب شو چې دلته ګـرانـی دومـره زيـاته شوې ده ، چې د کپړو وينځلو د پاره جينکۍ خپل صفا بدنونه پيش کوی ؟

ساجد: "خه وايه کنه :هغه تا له دې کمرې ته راځی ."

"راځـی کـله کپړو وينځلو له راځی او کله هی هی هی ....؟؟ دا د دهٔ د شـرميـدو يـو انـداز وو . ساجد ورله په ملا يو ګزار ورکړو او ورتـه ئـې اووئـې څـه شـابـه ټـبـټه . د دې نه پس که هغه د وادهٔ نه مخکښې راغله نو د دکان نه به دِ نيغ اُوباسم ."

جـانـې پـه مـنـډا دروازې ته لاړلو . او ساجد کمرې کښې شيشې ته اُودريدو او په زړهٔ کښې ئې اُوئيل چې .

"زۀ د يـو صـفا او پاک ژوند د پاره د جيل نه راوتې يم . ماته هغه مينـه نـۀ ده پکار چې د دهوبي توب په خرابو کپړو کښې پټه وي . زۀ بـه د خپـل کـوشـش مـطـابق دا ګند وينځم . چرته يوه جينۍ به ګورم او خپلوم به ئې . چې د غريبۍ او دګرانۍ د وجې نه ماله راشي بـلـکې زۀ بـه د هـغې د ښځې توب نه متاثره کيږم نو بيا به ورسره ځم. بس هم دا به ځما د خوښې جينۍ وي ."

سـاجد د کور نه بهر راووتلو او د خپلې خوښې جينۍ په تلاش کښې ګـرځيدو . نو ولې د خپلې خوښې جينۍ چرته په لار کښې ملاويدې شـي . دا ډيـر وخـت او صبـر غواړي . بيا که چرته قسمت مهربان شـي او څـوک اچانک ملاؤ شي . په دې دې کښې يوه مياشت تيره شـوله . خو دې د وخت فرهاد ته چرته جينۍ مِلاؤ نه شوه . ځکه چه دې د مـلاوټ پـه بازار کښې خالصه مينه چرته مِلاويږي . د جيل نـه دوه ورځـې پـس د خپـلې علاقې تهانې والا هغه غوښتې وو. چې کـلـه هـغـه هـلتـه اُورسيـدو نو تهانيدار سره د هغه د محلې څلور کسـان ناست وو . تهانيدار چې ساجد اُوليدو نو زر پاسيدو او لاس ئـې ورسـره مِـلاؤ کړو. هغه شريفو کسانو چې دا اُوليدل نو حيران

شـول. ځکه چې د قانون یو محافظ د یو سزایافته سړی سره د پخیر راغـلـی پـه انـداز مِـلاویـدو . بیا ئې ساجد ته هم د ټولو په شان د کیـنـاستـو د پـاره کُرسۍ ورکړه . بیا تهانیدار په خپله کُرسۍ کښې کیناستو او وئې وئیل.

” ساجـده د جیـل نـه ستـا ریـکـارډ مـاته مِلاؤ شوې دې . په دې ریـکـارډ کښـې د جیلـر یـو خط هم دې . چې پـه هغې کښـې د ډی. آئی. جی سفارشی دستخط هم شامل دې . لهذا که چرته د نیمې شپې هم درته ځما ضرورت پیښ شی نو انکار به درته نۀ کووم .“

د ساجـد پـه سترګو کښې د خوشحالئ اُوښکې راغلې او وې وئیل.

”تهانیـدار صـاحـب! زۀ بـه ستا دا احسان چرې هم هیر نۀ کړم او چـرې به درته هم د شکایت موقع درنۀ کړم . تاسو ته یو درخواست کـووم کـه چـرتـه ځما خلاف څۀ شکایت راغلو نو ما د صفائی د پاره ضرور راغواړئ.“

”بې شکه .ماتۀ هم ددې د پاره دلته راغوښتې یئې . ستا د محلې دا څـلـور شریفان ستا خلاف دشکایت د پاره راغلی دی . ما د دوی د ژبې نـه ستـا نـوم آوریـدو سـره دوئ ته صفا ووئیل تاسو چی د چا

خلاف شکایت کوئ. اول به هغه مخامخ راغواړو. اُوس ته راغلې نو ځکه ستا په مخامخ ترینه تپوس کووم چې د وی ته ستانه څۀ تکلیف دې ؟.“

یوسړی په کرسئ کښې اړخ بدل کړو او په اینختیدو سره ئې ووئیل !” انسپکټرصیب! چې قانون د ساجد حمایت کوی نو بیا ځمونږ څه مجال چې مونږ به څۀ اُووایو.“

انسپکټراُووئیل.” که د ساجد غلطی وی نو قانون به د دۀ هسې پسې حمایت نۀ کوی . ته چې څه وئیل غواړې بغیر د څه ججک نه وایه “ دوئم شریف سړې په کُرسئ کښې نیغ شو او اُوې وئیل . مونږ شریف خلق یو. زمونږ په کورنو کښې ځوانې ، لوریانې او خویندې دی . مونږ غواړو چې زمونږ په محله کښې داسې یو سړې هم اُونۀ اُوسیږی چې بال بچه داره نه وی .

او د چاچی ریکارډ مخکښې نه خراب وی . د داسې خلقو د لاسه مونږ د شپې په سکون سره چرته اُودۀ کیدو شو .“

” اوجی .“ دریم سړی اُوئیل اکثر د غلا وسوسه راسره وی .“

انسپکټر اُووئې . تاسو خلقو ته صرف د دې خبرې یره دہ چې

ستاسو پـه مـحـلـه کښې غلا اُونشی . زۀ د دې تهانې انچارج يم . اُوس درتـه د دې ځـائـې رجسټـر کهولاؤوم او درته ئې ښائم چې د يـوکـال پـه مينځ کښې کله چې ساجد په جيل کښې وو نو ستاسو په مـحله کښې څومره غلا ګانې شوې دی . او ډير غلۀ نيولی شوی هم دی . اوباقی به هم زر اُونيولې شی د ساجد دې غلو سره هيڅ تعلق نشتـه . نو بيا تاسو د ساجد په موجودګئ کښې په سکون سره څنګه نۀ شئ اُوسيدې ؟."

د لـګ سـاعت د پاره خاموشی شوه . کيدې شی دغه خلقو څۀ جواب د پاره سوچ کولو. انسپکټر اُووئيل.

"مـونـږ پـوليس والا د غلو او بد معاشانو يو اصول ډير ښه پيژنو او منو ئې هم چې چرته يو غل يا بد معاش په خپله محله کښې نۀ غلا کـوی او نـۀ بـدمـعـاشی کوی . يو شريف سړې د بل شريف سړی د جيب نه خو څۀ پټولې شی. خو يو غل د بل غل جيب کله هم نه وهی ، د بدمعاشئ په زړۀ کښې هم ډيره لګه ايمانداری ضروری وی ."

سـاجد اُووئيل"سرجی .زۀ تقريبًا د دې ښار ټول غلۀ او بدمعاشان پيـژنـم. زۀ دې شريفو خلقو ته يقين ورکووم چې ځما په موجودګئ

کښې په يو بدمعاش هم زمونږ محلې ته رانشی "

چـا پـه جواب کښې هيڅ هم اونۀ وئيل . ځکه چې هغوی د ساجد په خبرو باندې يقين نه کولو.

انسپکټر د دوئ نه تپوس اُوکړو

" آيـا تـاسـو کښـې د کـوم يـو لـور خور ته دا شکايت شته چې ساجد هغوی ته په غلط نظر سره ګوری ؟

يو شريف سړی د کُرسی په بازو باندې لاس کيښودو او وئې وئيل

" دچـا مـجـال دې چـی زمـونـږ لوريانو خويندو ته به په غلط نظر اُوګوری. مونږ به د هغه ژوند ګړوړ کړو."

انسپکټر اُووئيل ." چې ستاسوپه ځان دومره اعتماد دې نو دلته د څـۀ خبـرې شـکايت کولو له راغلی وئ ؟ . که يو کس ستاسو په شان شـريفانه ژوند تيرول غواړی که تاسو د هغه ډاډګيرنه نۀ شئ کولې نـو داسـې مـجـرمـان به د قانون په ذريعه تر کومه په صحيح لاره راوستـلـې شی؟ زۀ تـاسـو تـه يو درخواست کووم چې تاسو د خپلې همدردئ او مينې سره او په روغ نيت سره ساجد ته د يو ښۀ ژوند تيرولو موقع ورکړئ ".

چې کله مونږ ټول په جمع د دهٔ عزت شروع کړو نو دا به هم دغه عزت ساتـلو د پاره کوشش کوی چې مونږ ته د دهٔ د طرفنه څه شکایت مِلاؤ نهٔ شی.“

انسپـکټـر د ډیـر وخـت نـه دوئ پوهه کول او دوی په آو سره د آو وئیـلـو د پاره مجبورًا سرونه خوزول . بیا دوئ ټولو د ساجد سره د تـعـاون کـولـو وعده اُوکړه او د هغه ځائې نه لاړل د دوئ د تلو نه پس ساجد ته انسپکټر اُوئیل.

” پـه دې دنیـا کښې ځان د پاره یو ښه ځائې جوړول ډیر سخت کار دې. زمونږ خلق هم څهٔ عجیبه دی . څوک چې په غورزیدو اُووینی نو زړهٔ خوږتیا ورسره کوی او چې څوک په ترقئ اُووینی نو د حسد د وجې ئې شکایتونه کوی . تاڅهٔ سوچ کړې دې چې په داسې ماحول کښې به د ځان د پاره څنګه ځائې پیدا کړې ؟.“

”مـالـه جیلر مشوره راکړې وه که چیرې زهٔ یوازې اُوسیږم نو ټول بـه مـاتـه بـد عمله او بد معاش وائی . نو ځکه ماله چیرته یو جینئ سره وادهٔ کول دی او د یو ښهٔ کور په شکل اُوسیدل دی .ځکه چې د ښـځـې او بـچو نه او د یو ښهٔ کور نه بغیرپه دې معاشره کښې عزت

جوړېدې نشی .“

انسپکټر په هو سره سر اُوخوزولو.“ ډېره ښهٔ مشوره ده . تا له زر

تر زره په دې باندې عمل کول پکار دی .“

”خـو څـوک به ماله لور راکړی ؟ زهٔ نهٔ غواړم چی څوک د غریبئ نه

مجبوره وی او ما بدمعاش ګنړی او بیا هم ما سره خپله لور ، خور

اُوتـړی . زهٔ د نـورو د مـجبورئ نه فائده اخستلو سره خپل کورنه

جـوړومـه . زهٔ په دې تلاش کښی یم چی څوک ما په مینه ځان ته

غاړې باسی .“

دې وئیـلـو سره هغه د تلو د پاره اُودرېدو. انسپکټر ورسره د تلو

لاس مِلاؤ کړو او وئې وئیل

”ځـمـا نیک اُمیـدونـه تا سره دی تاته به ضرور چرته د یوې نیکې

جینئ رشته مِلاویږی.“

د دې نه پس ساجد د مینې په تلاش پسې اُووتلو . خو دا په ظاهره

مـفـت مِـلاوېدو والا څیز دنیا کښی ډیر په ګرانئ سره مِلاویږی .

ځکه نو دې پسې سرګردانه ګرځېدل وی .

ساجد دَ خپل ژوند دَ ملګرې په تلاش کښې سر وهلې ، بر وهلې ،

لئ پـه لئ ګرځیدلو . په بازار ، په لاره ، په پارکونو او چوکونو کښې ئې ډیـرې دَ نظره تیرې شوې . په ډیروې سترګې خوږې شوې . دَ ډیـرو پـه وږموې زړۀ ګل وګلزار او ذهن باغ وبهار شو خو یوې هم چـرې پـه خـطـا هـغه ته او نۀ کتل . یوه هم دَ هغۀ دَ نیمګړې ژوند درمان جوړ نشوه . هغه لکه دَ شوکیدلی او پریوتلی ګل دَ هرې ګل انـدامې دَ ښپو لاندې پاڼړې پاڼړې او ریزه ریزه شو خو چا هم هغه اوچـت نـه کړو او چا هم دَ زلفو په ول کښې ځائې ورنکړو ،د هغۀ دَ زړۀ پـه پړده به دغه ټولې حسینې او مه جبینې تلې راتلې او رو رو به وتلې .

کـلـه کـله خو به دَ هغۀ دَ دنیا دَ خلقو نه ؤ بالخصوص دَ صنفِ نازک نـه دَ بې رخئ په وجه کرکه او نفرت پیدا شو . هغه ته داسې معلوم شـوه چې هغه چرته دَ بلې دنیا نه راغلې دې او دې دنیا او دې ښار کښـې بـالـکـل اجـنبی دې . هـغـه ته دَ ژوند دَ یوې داسې ملګرې ضـرورت وو چـې دَ هـغه دَ ژوند تعمیر اوکړی چې دَ خلقو په نظر کښې هغه دَ سړیتوب او عزت مقام حاصل کړی .

یـوه میـاشـت پـس دۀ په آرمی سټیډیم کښې یوه جینئ اُولیدله . که

چـرتـه صـرف دۀ ورته کتلې وې نو څه خبره نۀ وه . دا به د همیشه پـه شـان کتـلو سره دجینۍ په خواه کښې په مایوسۍ سره تیر شوې وو. خـو پـه اصل کښې دې جینۍ هم دۀ ته کتلی وو. د یو ځل کتلو نه پس په دوئم ځل هم کتلی وو.

او چـې کـلـه ئې په دریم ځل اُوکتل نو د غورځیدو په انداز په چمن کښې کیناستو .

دۀ ته خو تر نن پورې چانۀ وو کتلی ، ډیره موده پس د دۀ د زړۀ د کور په ور باندې چاټک ټک کړی وو. او هغه هم درې ځله .نودۀ د زړۀ دروازه کهولاو کـړه او په چمن کښې کیناستو . هغه لړه لرې د نهر په غاړه په بینچ باندې خپلو ملګرو سره ناسته وه .

ساجد د یو شاعرپه شان د هغې د حُسن تجزیه نۀ شوه کولې . بس د دۀ د پـاره دومـره کتل هم کافی وو چې جینۍ ډیره ښکلې ده او دۀ ته ئې درې ځل کتلی دی . د دریو عدد ډیر ښه وی . الله درې ځل تـوبـه قبـلـوی هـم دا د کال په دریمه میاشت په دریم تاریخ پیدا شوې وو. د دۀ د کور کمرې درې دی . او درې ځل جیل ته هم تلې وو. پـه نـکاح کښې به درې ځل قبلول وی . او دې جینۍ درې ځل

دۀ ته کتلې وو.

لږ وخت پس هغه جينۍ د خپل ملګرو سره پاسيده او ريسټورنټ ته لاړل. ساجد هم دوی پسې لاړلو. او بيا هلته يوخالی ميز ته په کُرسۍ کښې کيناستود دۀ نه لږه لرې په ميز باندې هغه ناسته وه او دۀ تـه ئـې کتـل بيرا هغوی ته يخ بوتل په ميز باندې کيښودو . دۀ هم بيره ته د هغې په شان د بوتل آرډرورکړو. چې کله بوتل دۀ لـه رالـو نو دۀ اُوکتل چې جينۍ شربت په يو ګلاس کښې اچولو . دۀ هـم خپل شربت په يو ګلاس کښې اچول شروع کړل . جينۍ ګلاس اُوچت کړو او يو وړوکې شان ګوټ ئې ترينه اُوکړو او بيا ئې ګلاس پـه ميز باندې کيښودو. دۀ هم دغه شان اوکړل .جينۍ چې د دۀ دا حـرکـت اُوليدو نو خپله لوپټه ئې ښمول شروع کړل . نودۀ هم خپل کالر ټيک کول شروع کړل .

څـه وختـه پـورې دا سـلسـلـه شـروع وه . هغې به چې څکلو د پاره ګـلاس اُوچـت کـړو نـو ساجد به هم خپل ګلاس اُوچت کړو. يوځل جيـنـۍ تـه اچـانـک انتـروشـې راغلو. د آں آں.....کولو سره ئې د انتـروشـې د پـاره خُـلۀ کهولاؤ کړه .نو د ساجد خلۀ هم کهولاؤ شوه

.جينۍ انتروشې اصلي وو او د ساجد نقلي وو. خو دواړو ته د انتروشی نــه داسې د يکې ملاؤ شوې چې د دواړو د لاسونو نــه ګـلاسونه پريوتل . د ريسټورنټ بيراګان او نورو خلقو دوئ ته په حيرانتيا سره اُوکتل .

ځکه چې دواړو ته د انتروشی حادثه په يو وخت راغلې وه . چې بيرا د دواړو ميزونـه صفا کړل او لاړلو نو د جينۍ خوا کښې دَ جينۍ دَ ډلې نه يوه ميړم پاځيده .دَ ساجد خوا کښې په يوه کرسۍ کيناسته ، مسکۍ شوه او په رازدارانه اندازې اُووې .

"ځوانه ! د عشق په اول کښې داسې زکام اکثر کيږی او انتروشی راځی. زۀ د ډير وخت نه دا تماشه ګورم . زۀ دَ يوې خبرې بشځه يم زر زر ځما د سوالونو جوابونه راکوه .

" آيا تا وادۀ کړې دې ؟"

" نۀ جی ما لا وادۀ نۀ دې کړې ."

" د کرايه په کور کښی اُوسيږې که خپل کور دِ دې ؟".

"جی . په خپل کور کښی ".

"نوکری کوې او که کاروبار ؟"

" د دهوبي توب کاروبار کوم په جهانګيرپوره کښې مې خپل دکان دې د دهوبي توب "

ستا مور پلار ، قوم قبيله يا رشته دار ؟ زما مطلب دې زۀ هغوئ سره ليدل غواړم .

" په دې دنيا کښې ځما هيڅوک نشته "

" نو بيا به دې جينئ سره وادۀ څنګه کوې ؟ څوک خو ستا مشر پکار دې . ستا په خپلو کښې ستا د ضمانت والا څوک خو به وي چې دا ثابته شي چې ته يو نيک او ښۀ کردار والا هلک يې ."

ساجد ډير په فخر سره اُووئيل ."جي ځما د علاقې تهانيدار به ځما ضمانت درکوي ."

"څۀ څۀ.....څۀ مطلب؟. ميډم کرسئ زر روستو طرفته کړه .

"په تهانه کښې خو د غلو او بدمعاشانو ضمانت کيږي.آيا....آياتۀ هم....؟

"جي هو. خو زۀ اُوس يو شريف سړې جوړ شوې يم . د سنټرل جيل جيلر صيب . د پوليس ډي .آئي .جي صيب ، او ځما د علاقې تهانيدار صيب به دا ګواهي ورکوي چې زۀ د شرافت ژوند تيروم

".

" دا ته چې د ډومره افسرانو حواله راکوې . د دوی تعلق خو د غلواو بدمعاشانو سره دی . ته ضرور سزایافته یئې هم د دې وجې نه دِ دوئ سره پیژندګلی شوې ده . ولې چې یو شریف سړې د داسې افسرانو ضمانت نۀ شي کولی . "

"ګوره میډم تا له پکار دی چې ما سره نیکی اُوکړې . زۀ لکه ستاسو دَ خاندان یوې شریفې جینئ سره وادۀ کول غواړم ."

"یره ځه. نو د دې جینئ څه جُرم دې چې زۀ ئې تا سره وادۀ اُوکړم او بې عزته ئې کړم ....بس یاد لره !دې نه پس د دې جینئ ذکر په ژبه رانۀ ولې . د دې طرف ته په اُوچتو سترګو هم اُونۀ ګورې .اونۀ د دې پسې روستو راروان شې . ګنې زۀ به په تهانه کښې ستا خلاف شکایت درج کړم ."

دې دهمکئ ورکولو سره میډم خپلې ډلې له لاړله. او خپل بل ئې ورکړو. او بیا ئې دغه جینئ او نورتېول را روان کړل او دۀ ته ې په غُصه غُصه کتل .بس دومره دهمکی کافی وه په تهانه کښې به ستا خلاف رپورټ اُورسی اوس دۀ دې جینئ پسې تلو سره خپل

ریکارډ خـرابول نه غوښتل ....هائې ښکلې جینۍ چی دهٔ ته ئې په مینـه مینه کتل . په نفرت سره ئې ترینه واخسته په ژوند کښی ئـې چی ځوک په ړومبی ځل خوښ کړی وو د هغې د بیلیدو نه پس ئـې دا تـجـربـه اُوشـوه .چـی صـرف پـه عشقیه انداز کښی سترګې جنګولو سره جینۍ نه مِلاویږی .

که د قانون محافظ ئې ضمانت اُوکړی بیا ئې هم د هغه ښکلې جینۍ لاس په لاسونو کښی نه راتلو. ځکه چی د جینۍ والا د هلک تر اُوسه پـورې چـال چـلـن تـه ګـوری . او که چیرته سزایافته وی نو بیا خو ځوک چرته یقین کوی. یا یقین ورکولې شی چی د وادهٔ نه پس به د دې هـلـک چـال چلن ټیک شی . صحی خبره ده چی ټولو جینکو والا تـعـلیـم یافته او ګټې والا خلق خوښوی او په سزا یافته باندې لاړې هم نه ټُوکی.

هغه تر ځو ورځو پورې د هغه جینۍ په سوچونو کښی پروت وو. بیا ځـو ځـلـه هـغـه پـارک تـه لاړلـو. چـی د لرې نه په پټه ئې یو نظر اُوګوری . نو دې کېدلی زړهٔ ته خو به لګ غوندې قرار مِلاؤ شی . نو بیا هغه په نظر رانغله کیدې شی د دې مور پلار هلته تلل د دې

وجې نه پرېښودل چې اوس دې پارک ته يو سزايافته راځي .
دۀ آخـر په رو رو خپل زړۀ پوئې کړو چه هغه جينئ مړه شوې ده .
د دې په وجه په نظر نه راځي . په مړې باندې ټول عمر ژړا کول د
هوښيار توب خبره نه ده .

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆☆

☆☆☆

☆

څـهٔ درې میـاشتـې پـس بیـا یـوه جینۍ مِلاؤ شوه او بالکل په رښتیا مِـلاؤ شـوه . ځـکـه چـه پـه ښـارکښې هنګامې وې. پولیس په خلقو بـانـدې لاټهی چارج کولو او هغه په یو منډا راخوشې وه او دهٔ سره اُوجنګیده او په یره کښې ئې اُوئیل

" مـم........ما بچ کړه ما په څهٔ تحریک کښې حِصه نه ده اخستې دا پولیس والا به ما اُونیسی او تهانې ته به مې بوځی ما بچ که ما بچ که."

دهٔ د هـغې لاس اُونیو او یوې کوټې ته ئې راخکله . د لاس نیولو نه پس دهٔ تـه احسـاس اُوشـو چی دا څومره نازکه ده . ددهٔ نه ټولې هـنـګامې هیرې شوې ځکه چی د هغې د بدن خائست تباهی کوله . دهٔ هـغـه د یـوې کـوټې نه بلې ته او د بلې نه بیا بلې ته بوتلو بوتلو کښـی د هـغـې د مـخ د خـائست په تماشه وو. لکه د سمندر چپو په شـان هـغـه د دهٔ په یو لاس کښی آوړیده راوړیده د دهٔ نه د آرمی سټیـډم والا جینۍ بالکل هیره شوې وه. ځکه چی دهٔ سره د تلو والا

جینئ سره محبت لکه د پټرولو د اُور په شان یودم لګیدلې وو.
دۀ په زړۀ زړۀ کښې پولیس والا ته دعاګانې کولې . ځکه چې د دوئ
د لاټهی چارج په وجه دۀ ته دومره ښکلې جینئ مِلاؤشوه .
ځـلـورمـې کـوټې ته رسیدو سره د یو کور دروازې سره اُودریدل
جینئ د سترګې والی نه په تیزه تیزه سا اخستلو کښې اُوئیل .
" ستـا ډیره ډیره مننه ځما کور راورسیدو.تۀ ډیر ښه انسان ئې تا
ځما مدد اُوکړو اوزۀ دِ بچ کړم زۀ به ستا دا احسان هیچرې هم هیر
نه کړم."
ساجد په زړۀ کښې اُووئیل چې په څه خبره لګ اُودریدل پکار دی
د سوچ سره دۀ اچانک اُووئې .
" پـه دې کښـې د احسـان څـه خبـره ده تـۀ دومره ښه یئې چې زۀ
ستـاد پـاره د سـر بـازی هـم لګووم .....که دِ خوښه وی نو امتحان
واخله ."
جینئ په حیرانتیا سره سر اُوچت کړو خو چې ساجد سره ئې سترګې
مِلاؤ شوې نو زر ئې خکته کړې . د هغې د انګو شرمیدلې سوروالی
دا ښـکاره کوله چې چیرته په ژوند کښې په ړومبی ځل څوک د دې

د پـاره د سربازی لګوی . هغه چُپ شوه او خپل کور کښی په برنډه کښـی روانه شوه. د هغې د رو رو او اُودریدو والا ټک نه پته لګیده چی تلل ئې زړۀ نه غواړی .

ساجد ځان سره په سوچ کښی شو.

" تــه خـو خپـل کـور تـه راورسیدې . اُوس بـه الله خبر زۀ چرتـه کـړیـږم. بـار هـنـګـامې دی کیدې شی چی بیا د پولیس ډانګو سره مخامخ شم ."

جیـنـئ ته اچاَنک د خپلې غلطئ احساس اُوشو چی اُوس هغه کس چه زۀ ئـی راورسولم او دې په هنګامو کښی سر وهلې پریږدم . نو زر ئې اُوئیلې.

" تۀ لګ اُودریږه ځه زر راځم "

دې وئیـلـو سـره هغه کور ته لاړه برنډه خالی پاتې شوه خو جینئ د ساجد په سترګو کښی پرته وه . دۀ په ولاړه ولاړه دُعا اُوغوښته .

"یـاالله کیشتـئ مې تیره کړې تۀ ځما روغ نیت پیژنې زۀ دا جینئ خپـل عـزت جـوړه ووم او پـه دې مـعـاشره کښی ځان له د عزت یوځائې جوړه ووم

پـه کوم کور کښې چې د ښځې اوبچو مینه وی خلق هم هغه کور ته د عزت په نظر ګوری . جیلر صیب ډیره ښه مشوره راکړې وه . زۀ بـه پـه دومـره غـټه دنیا کښې ځان له یو وړوکې غونډې کور جوړه ووم .“

د دُعـا غوښتلو په مینځ کښې یوې بوډۍ ښځې د کور دروازه کهولاؤ کړه او دۀ ته ئې اووئې .

”ځـو یـه دغـلته ولې ولاړ یئې . دننه راځه بارچې هنګامې ختمې شی نو بیا به لاړ شې .“

ساجـد بـوډۍ تـه سـلام کـولـو سره دننه ننوتو بیا د بوډۍ په اشاره بـانـدې دنـنـه لاړلو. ساجد چې په کومه کمره کښې کیناستو هغه د قیـمتـی فرنیچر او نور د ډیرو څیزونو نه ډکه وه . دکمرې حالت نه پتـه لـګیـده چـی د دوی مالی حالت ډیر ښۀ دې . دا په صوفه کښی کیناستو او هغه ښځه په بله صوفه کښی کیناسته . او وئې وئیل .

”ځـویـه تـه اچانک لکه د فرشتې راغلې . ګنې نو په دومره هنګامو کښـی بـه بـلـقیـس ډیـره زخمی شوې وه . او کیدې شوه چی نیولې شـوې هـم وې . ما دې ته وئیلی هم وو چی مُلکی حالات صحیح نه

دی بهر ته مهٔ ځا خو دا د نن سبا جینکۍ زمونږ آوری کله .“

ساجد اُووئـې .”اُوس به ستا لور ستا خبره ضرور منی ځکه چی په دې هنګامو کښی دا ډیره یریدلې ده . “

”هَو د درځ خوړلو نه پس عقل راځی په دې دنیا کښی عجیبه عجیبه تـماشې کیږی ځما غوندې ژوند وهلې ښځې هم یو ځل د لور په باره کښی درځ خوړلې وو. “

”خا هغه څنګه ؟“

”څـه بـه درتـه وئیم ځویه .....دوکاله مخکښې ما د بلقیس د پاره یـو هـلک خوښ کړې وو بلقیس ځما صرف هم یوه لور ده . زمونږ نـه پس دا هر څه د دې دی . د دې د پلار دا خوښه وه چه زووم دې مـونږ سره ځمونږ په کور کښی اُوسیږی د دهٔ د خوښې مطابق هلک هم رضاشو.“

د ساجد زړهٔ په ډوبیدو شو. او په زړهٔ کښی ئې اُوئیل چی بلقیس د مِلاویدو نه مخکښې پردۍ کیږی . نو زر ئې تپوس اُوکړو .

”ولې د هلک مور پلار هم راضی شوی وو څهٔ ؟ “

د هـغـهٔ مـور پلار مړهٔ شوی وو د هغه نور رشته دار هم نهٔ وو مونږ

سوچ اوکړو چې یوازې هلک دې که د زووم په شکل کورته راشی نو مونږ به ورله هم د ځوئې مینه ورکړو . نو ځکه مونږ د بلقیس وادهٔ د هغه هلک سره اُوکړو . "

ساجد په مایوسئ سره اُوئیل ."دبلقیس وادهٔ شوې دې څه ؟.

" بس صرف د نوم وادهٔ شوې وو ځویه ......هغه خو د وادهٔ په شپه ځـما د لـور کـمـرې ته راغلو ځما لور ته څهٔ پته وه چې د دهٔ په زړهٔ کښې څهٔ دی . هغه بلقیس ته اُووئې چې زلمې په خپل لاس د ناوې کالی کوزئ .

هـغه د کالوکوزولو رواج پوره کړو . په مخ ښودنه کښې چې څومره پیسې جمع شوې وې . هغه ټولې پیسې او ټول کالی ئې راغونډ کړل او پـه کـهـرکـئ باندې اوتـښتیدو . بلقیس بدنصیبه په بنارسئ کښې پـټ مـخ نـاستـه وه د سهـار آذان پورې ئې انتظار اوکړو چې د دهٔ زلـمـې به بیا راشی او د دې بنارسئ به اُوچته کړی او دا به اُوګوری . سهـارچـې مـا د کـمرې ور اُووهلو نو د دې هوش په ځائې شو خو تـر هـغـه پـورې هر څهٔ تالا شوی وو. د الله ډیر شکر دې چې ځما د لور عزت روغ پاتې شو."

ساجد سر ګرولو او په سوچ کښې وو. او د سوچ خبره هم وه ځکه چې دا هـم په دې دنیا کښې یوازې دې .او د دې نه مخکښې د دې دنیـا یـو یوازې کس د بلقیس مور پلار سره ډیره غټه دهوکه کړې وه. ښځې وئیل" د الله په فضل سره مونږ سره د پیسو کمې نشته دې او مـونـږ تـه پـه دې هـم افسوس نشته چې مونږ په چا بهروسه اُوکـړه هـغـه دهـوکـه باز اُوختلو . خو بلقیس ځۀ وخته پورې پاګله غـونـدې وه . د دې زړۀ تـه ډیـر غټ خفګان رسیدلې وو . یو کال پـس مـونـږ یـو لوئې عالم نه تپوس اوکړو او د بلقیس ټول حال مو ورتـه اُووئـې . نـو عـالـم اُووئې چې د نکاح نه پس سړې د خاوند په ځـائـې لـکه د غل راشی او د خپلې نکاح شوې ښځې مخ قدرې اُونۀ ګوری . او بیـا یـو کـال پـورې ئې د نان نفقې ذمه داری قبوله نه کـړی نو په داسې حالت کښې طلاق اُوشی . تاسو د بلقیس وادۀ بل ځائې کښې کولې شئ .....

اې ځـویـه زۀ خـو هـم داسې په خبرو یم تاته مې د یوې پیالئ چائیو ځت هم اُونۀ کړو کینه زۀ زر راځم.''

ښـځه د چائیو د پاره لاړله نو ساجد ته دسوچ موقعه مِلاؤ شوه . بیا

بیـا به ئې د بلقیس مخ په سترګو کښې ګرځیدو . هغۀ سوچ کولو چې یـو کس دومـره ښکلې او ساده باده جینۍ خپله ناوې جوړه کړی او بیـائـې د بـنـارسـۍ اُوچتیدو نه اُوړاندې بغیر کتو لګ غونډې کالی اُوتښتـوی . د داسـې کس نـه به بل شوده او بې وقوفه څوک هم نه وی . کـه چیـرې هـغـۀ د بـلـقیس سره خپل ژوند تیر کړې وې نو ورتـه بـه یـو ښکلې ښځه هم ملاؤ وه او د عزت ژوند به ئې هم تیر کړې وو کوم خلق چې عزت هیڅ نۀ ګڼړی هم هغه خلق لګه غونډې غلا باندې خوشحاله وی .

کاش چې بلقیس ماته مِلاؤ شی دا د مالدارو مور پلار یوه لور ده . خـوځما د دولت لالچ نه دې صرف بلقیس ځما ضرورت دې . یاالله ماله د بلقیس سره د عزت ژوند تیرولو موقع راکړې .

لګ وخـت پـس بـلـقیـس پـه ټـرې کښې چائې راوړلې او د ساجد مـخـامـخ صوفه کښې کیناسته او چائې ئې په پیاله کښې اچولې . په دې وخـت کښـې ساجد ته د بلقیس د دیدن پوره موقع مِلاؤ شوه .ډیـر زړۀ راخـکـونـکـې مـخ ئې وو. د چائیوپیالۍ په ځائې مې زړه غـوښتـل چې په لاسونو کښې د دې د حیاء نه ډک مخ اُونیسم . خو

بیـا ئې پیالۍ اُوچته کړه د چائیو ګوټ دوران ئې د هغې د مُسکا نه ډک مخ ته اُوکتل او بیا ئې په زړۀ کښې اُوئیل .

" چـائـې د یو ي پیغلې د شونډو په شان دی . چې پکښې ګرمی هم وی او خوږوالې هم ."

خو هغه ګرمی او خوږوالې زر پاسیدو او لاړله ځکه چې مورئې راغله او د بلقیس په ځائې کیناسته او وئې وئیل .

"ځویه تۀ چرته اُوسیږې ؟"

سـاجـد ورتـه اُوئې چې په جهانګیرپوره کښې مې د درې کمرو خپل کور دې . او هم په دغه ځائې کښې مې د دهوبی توب دکان کهولاؤ کړې دې .

ښځې اُووئیل .

" آیا ستا مور پلار تا سره اُوسیږی ؟"

"جـی ....جی آو." د ساجد د خُلې نه یوه دروغ خبره اُووته . د دې نـه مـخـکښې د دۀ په دماغو کښې د دې دا خبره نه وه راغلې . خـو د وخـت په تقاضه د دۀ نه خود بخود دروغ اُوئیل شو. او کیدې شـی چـی دۀ خپل ځان یوازې ښودو سره د بلقیس او د مور په نظر

کښې ځان شکمن نه کولو .

" په کور کښې دِ نور څوک دی .؟"

زړۀ ئې نورو دروغو ته جوړ شو چې صرف د مور پلار په وجه کار نه کیږی د خلقو خو رونړه خویندې هم وی ."

"یوه خور او یو رور دې ."

" او ښځه بچی ؟ "

" جی ځما تر اُوسه وادۀ نه دې شوې ."

"خامخا" ښځه غلې شوه او سرخوزول ئې شروع کړل

"چرته د رشتې خبره خو به روانه وی ."

"نه جی .چرته چی مې جینۍ خوښه شی د دې د وجې رشته نه غواړم چی چرته انکار اُونۀ کړی ."

" اې ځـویه دا څنګه خبرې کوې . جینۍ والا خو په یوه خپه ولاړ وی چـی چیـرتـه څوک راشی رشته اُوغواړی او دا بوجهـ زر تر زره کوز شی ."

سـاجد په اینښتیدو انداز کښې اُوئیلې ." ګوره ستا خبرو سره ځما حوصله زیاتیږی .ز.....زۀ ستا د لور رشته غوښتې شم .؟"

ښځې پـه خـنـدا سـره اُووئې . " اې ځويه تۀ خو ډير تيز يئې تاله داسې خبـرې نۀ دی کول پکار . تۀ د دستور مطابق خپل مور پلار راوليـږه . زۀ به هغوئ سره مِلاو شم . څۀ سوچ به کووم څۀ ځان به پوهه ووم بيا به جواب درکووم ."

د ساجد خُلۀ اُونښته . د بلقيس حاصلولو د پاره اُوس دۀ خپل مړۀ مـور پـلار څـنـګـه ژوندی کولې شوو؟ د دروغو په وخت دۀ دومره لـرې سـوچ نه وو کړې چې د رشتې خبره چيړې نو اول به مور پلار پيدا کړې .

ښځې ترينه تپوس اوکړو .

"تۀ په کوم سوچ کښې پريوتې . داسې معلوميږی چې ستا مور پلار به راضی نه شی . "

ساجـد پـه تـادئ سـره اُووئې ."نه جی داسې څۀ خبره نشته . ځما خـوښـه ځما د مور پلار خوښه وی . خو خو اصل خبره دا ده چې ځما مور پلار نشته ."

"څـه مـطـلـب ؟ " ښځې په حيرانتيا سره اُووئې " ولې اُوس تا ماته دروغ وئيـل ؟ تـاسـو د نن سبا هلکان د جينئ والو له داسې دهوکې

ولې ورکوئ؟''

ساجد پوهه شو چې بازي د لاس نه اُوځي . داسې خو به دا يوه جينۍ هــم حـاصـلـه نـه کړي . او زر تر زره ئې خبره غونډه کړه او وائې وئيل.

''تــ.......تـهٔ په غلطه شوې . تهٔ زما مشره ئې تاتهٔ زهٔ دروغ نه شــم وئيـلـې . پـه اصـل کښې ما دا وئيل غوښتل چې ځما مور پلار دلته نشته .''

''نو بيا چيرته دي ؟'' ښځه لګه شان نرمه شوه .

''جي .....ځما پلار حج ته تللې دې .'' په تُندئ کښې ترينه هم دا دروغ اووئيل شو .

''ستا مور او رور خور خوبه وي ؟''

''نـه جـي هـغـوئ لاهـور تـه تـلـلـي دي . زهٔ به ورته فون اُوکړم او راُوبائې غواړم .''

''ټيک ده .'' هـغـې پـه مطمينئ سره اُووئې . چې ستا مور راشي نو هغه مونږ کره راوله . لورې دا د چائيوپيالئ لوښي راشه يوسه .''

پـه جـواب کښـې د بـلقيس آواز رانغلو . ښځې لوښي اُوچت کړل او

ځان سره اُوغوريدﻩ او لاړله .

" داجيـنکۍ چيرته لاړې شی . په کور کښی دلګ وخت دپاره هم نه کيني. ضرور به د ګاونډيانو کره تلی وی ."

ساجد د خپل ځائې نه پاسيدو او اُوئې ويل." ما ته اجازت راکړه . ځما خيال دې چی بهر به هنګامې ختمې شوې وی . "

"ښځې د راتلو سره اُووئې . ښه ده ځويه په خيال سره ځا الله دِ ستا حفاظت اُوکړی او خپله مور ضرور راوله ."

ساجد ډيـر پـه آدب سره سلام اُوکړو او د کور نه بهر راوتلو. بهر راوتـو سره لګ په خفګان کښی وو ځکه چی په تلو کښی ئې بلقيس اُونـۀ ليدﻩ . خودا خفګان ئې دلګ وخت د پاره وو چی لګ مخکښې لاړو نو دوﻩ کورﻩ پس د دريم کور په دروازﻩ کښې بلقيس ولاړﻩ وﻩ . د هغې ليدو سره ساجد يودم تازﻩ شو .

هغې په مزﻩ غونډې اُووئې .

"ځـمـا پـه زړۀ کښـی يرﻩ دﻩ . لګ په خيال ځه ، زۀ به په دې سوچ کښې يم چی ته به کور ته په خير سره رسيدلې ئې او که نۀ ."

"تـۀ اُوس فـکـر مـۀ کـوﻩ . اُوس بـه زۀ ستـا د پارﻩ د ځان حفاظت

کووم. که چیرته سبا هنګامې نۀ وې نو زۀ به تاته د اطلاع دپاره هم هغه ځائې ته راځم چیرته چی تۀ ماسره مِلاؤ شوې وې ."

ساجد جواب آوریدو بغیر مخکښې روان وو. په ټوله لاره ئې دا سوچونه کول اود بلقیس د مینې دې انداز لوبولو. چی هغې سره د دۀ څومره فکر وو. چی د دۀ د پاره د یو ګاونډی په دروازه کښی راغلې ولاړه وه . او د خپل کور نه ځما د پاره د دریم کور دروازې ته راغلې وه . او آیا دا ما د هغه ځائې نه تر خپل کوره پورې راوستې شوه ؟"

د خپل کور پورې راوستو د پاره دله اُوس ډیر دروغ رښتیا کول وو. او فی الحال د دروغو د رښتیا کولو څۀ صورت په نظر نۀ راتلو. دۀ د وادۀ نه پس بچی خو پیدا کولې شو . خو مور پلار ئې چیرته پیدا کولې شوو؟ او بیا د پاڅه د یو رور او یوې خور ضرورت هم وو. دا ډیرزیات ګیر شوې وو. بلقیس دۀ ته د راتلو سره د لرې کیدو خطره زیاتیده . او چی کله د دۀ دماغو کار پرېښودو نو نیغ په نیغه تهانیدار له لاړلو . او هغه ته ئې ټوله قیصۍ تیره کړه . او بیا ئې ورته اُووئې .

" انسپکټر صیب. اُوس زۀ څۀ اوکړم ؟ په ړومبی ځل چی مې رښتیا اُووئې نو یوه جینۍ د لاس نه اُووته . بلقیس ډیره ښه جینۍ ده . ډیره خوږه خوږه جینۍ ده . که ځما وادۀ د دې سره اونۀ شو نو ځما زړۀ به مات شی او زۀ به د هغې د بیلتون غم برداشت نه کړې شم . تۀ ځما د پاره څۀ اُوکه کنه ."

"زۀ څۀ کولې شم . تا په دروغو باندې هر څه خراب کړی دی . زۀ دا منم چی تۀ رښتیاوئې نو د ښه کورنۍ والا خلق به تاته کله هم لور خور درنۀ کړی . زۀ تاته د دروغو ترغیب نۀ درکوم . خو په بعضې ځائې کښې د نیک کار دپاره دروغ وئیل پکار وی . بعضې ډاکټران مریضانو ته د دروغو تسلی ورکوی او ژوند پرې تیروی . تۀ هم په دې معاشره کښې څۀ خلقو ته د دروغو تسلی ورکولو د پاره د دروغو مور پلار پیدا کولې شې او د یو عزت داره په شان د ژوند ابتداء کولې شې . څوک خپل مور یا پلار جوړول څۀ جرم نه دې . بلکې دا خو ډیره ښۀ خبره ده ـ".

ساجد په تُندۍ سره اُووئې ." نو بس انسپکټر صیب تۀ ځما پلار جوړ شه".

”ځ....څـهٔ ز.....زهٔ. خـو زهٔ ستـا پلار څنګه جوړيدې شم؟ ګوره کنه تهٔ د ديرشو کالويئې او زهٔ د پنځه ديرشو کالو يم . دا خو د منلو والا خبـره نـهٔ ده . چې ماتهٔ پنځه کاله پس پيدا کړې يئې . چيرتـه بوډا سړې او بوډئ ښځه اوګوره . داسې به درتـه ډير خلق ميلاؤ شی چې د اولاد د پاره به تـرسيږی هغوی تـه به ځوئې مِلاؤ شی او تهٔ به د مور پلار کمې پوره کړې .“

اول د يـوې جيـنئ تلاش وو. چې هغه ورتـه مِلاؤ شوه نو اُس د مور پـلار پـــه تـلاش کښـې ووتـلـو. د ژونـد پـه ډيرو لاروکښې د دې حـقيـقـت پتـه اُولګی. چې بچو تـه د مور پلار وجود څومره ضروری وی . خـو ولـې آيـا دهٔ د چا په کور کښی کتې شو او آواز ئې کولې شو چې کـه د چـا اولاد نـه وی نو ځما کورله دِ راشی او ځما مور پلار دِ جوړ شی .

☆☆☆☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆

☆

ساجد چې دَ خپل مور پلار او رونړو خویاندو په باره کښې دَ بلقیس مـور تـه کـوم دروغ وئیـلـې وو اوس دَ هـغـې دَ رشتیاکولو په چل نه پوهیدو او رشتیا کول به ئې څنګه ځکه چې مور پلار او خپلوان دَ هغه وونـهٔ . څـهٔ پـه مشـکـله ورته یوه ریښم بدنه ، او ګل بدنه خُداې په ګوتو ورکړې وه خو دَ هغهٔ خپل شخصیت کښې دومره ازغی وو چې دَ هـغـې حـصول ورته نه صرف مشکل بلکه ناممکن ښکاریدو . هغهٔ په هـر حـالت، په هر قیمت او په هره طریقه دَ هغې حاصلول غوښتل او هـر څهٔ ته تیار وو خو څنګه او څه رنګې ؟ ټوله ورځ او ټوله شپه به ئې سوچونه او فکرونه کول خو د دې ورانې ماشوړې سر ورته نه ملاویدو . بلکه چې څومره به وخت تیریدو هومره به دَ هغهٔ پریشانی زیاتیده . کـلـه کله به په ویښه کښې اودهٔ او اکثر به په اُودو کښې ویښ وو . کـلـه کله به دَ شپې ناصافه پاڅیدو دَ کور په غولی کښې به ګرځیدو او چـې ساه بـه ئې ډوبه شوه نو غوټه نیمه شپه ، سر تور سر ، خپې یبله

خپې او پـرانستې ګریوان به بهر اُووتو ، په ګلئ کنبی به ولاړ وو او دَ هـغې دَ کور دَ ګلستان په وږمو به ئی دَ خپل زړهٔ مړاوې ګلشن تازه کولو.

☆☆☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆

☆☆☆

☆

په دوئيمه ورځ ساجد هم هغلته اُورسيدو چيرته چې دۀ سره بلقيس مِلاؤ شوې وه . هغې سره د ملاويدو د پاره دومره بې سکونه وو چې سهر وختې پنځه بجې پاسيدلې وواو هغه ځائې ته رسيدلې وو. او په حقيقت کښې بلقيس د نهه بجو نه مخکښې هلته نۀ شوه راتلې . خو په خپل کورکښې په ناسته به ساجد څۀ کړې وو؟ بس کړيدو به . نو ځکه هغه ځائې ته د کړيدو په وجه راغلې وو ځلور واړه طرفته خاموشې وه د کورونو او دکانونو دروازې بندې وې په دې وخت کښې دۀ صرف يوه غمژنه سندره وئيلې شوه ." راشه کنه په انتظار کښې دِ کړيږم."

د سندرې خيال ئې په دماغو کښې راتلو سره هغه د دۀ طرفته په تيزۍ سره رارروانه وه . دۀ د لرې نه اُوليده تورې جامې ئې اچولې وې او ترخ کښې ئې يوه غوټه هم وه هغه په تيزۍ سره په تيښته رارروانه وه . دې پسې روستو ډير لرې دوه ځلور کسان په چغو

چـغـو په منډه راروان وو. منډه کړ . وې‌نیسئ. اونۀ تښتی . هغه تښتیدو والا د دۀ خواه ته رارسیدو سره په یوه کوڅه کښی تاؤ شوه ساجد ورمخکښې شو او په کوڅه کښې یې اُوکتل نو هغه په منډا منـډا د یـو کور په برنډا کښی ننوته او د برنډې لوئې دیوال په شا بـانـدې پټـه شـوه . لګ وخـت پـس هغـه سړی د ساجد خواه تـه راورسیدل . په دوئ کښی یو په سانیولی انداز کښی اُووئې.

" تا خو دلته یوه ښځه په تښتیدو باندې اُونۀ لیدله ."

ساجد ورتـه اُووئـې ." آو آو هـغـه پـه دې کـوڅه کښی لاړله . بیا مخکښې لاړه او بلې کوڅې ته تاؤ شوه . خوخبره څۀ ده ؟"

"حرامۍ غله وه . دې وئیلو سره کسَان په منډا کوڅې ته ننوتل او بیـا بـلـې کوڅې ته واوړیدل . ساجد نه غوښتل چی هغه اونیول شی .ځـکـه چـی د نیـولـو والا غل تهانې ته بوتلو نه مخکښې ډیر خراب وهـی . او دۀ یـوه ښـځـه په وهلو باندې نۀ شوه لیدې . ځکه چی دۀ پـخپله دا ښځه نیول غوښتل او تهانې ته ئې بوتلل غوښتل . چی کله هـغه کسان د نظره پټ شول نو دا په رو، رو هغه برنډې ته لاړلو . د برنډې لوئې دیوال په شا باندې هغه په نظر نه راتله . هغه په رو

رو بـغيـر د خپو آوازونه دروازې پورې اُورسيدو . د دهٔ دا خيال وو چې هغه په کور کښې دننه تللې ده .

سـاجـد دروازې پـورې د آوريدو د پاره غوږ اُولګولو. نو د دهٔ خيال صحيح ووختلو.

د دروازې نـه پـه شـا د يـوسـړی آواز اُوريدې شو. او هغه وئيل ." ګوره زهٔ ښهٔ صحيح پوهيږم چې تهٔ يوه غلګره يئې. يريږه مهٔ زهٔ هم څـهٔ شـريف سـړې نـه يـم . پـوليـس والا ماته نوسرباز وائی . زهٔ د يـوځـائې مال بل ځائې ته کووم . او تا د هغه ځائې مال دلته راوړلو نـو اُوس بـه مـاتـه پکښې نيمه حِصه راکوې .بيادلته په سکون سره ناسته اوسه اُوس نمر ختلو والا دې لګ وخت پس به لاړ شې ."

د هـغـه ښځې آواز اوريدې شو."واوره نوسربازه ځما د مجبورئی نه فـائـده مـهٔ اخله . ما دا ډير په محنت سره راپټ کړی دی . تهٔ خو پـه يـو ځـائې ناست يئې او پټې اخواه ديخواه کولو باندې خلق لوټ کـوې . او زهٔ خپـل ځـان پـه مـرګ حسـابـووم او د خلقو کورنو ته ننوځم زهٔ د خپلې وينې او خولې ګټه تا سره نهٔ شم نيمه ولې ."

نوسرباز:" دا خو به خامخا راکوې . که په رضائې نه راکوې نو اُوس

شور جوړه وم . او اُوس به دِ پرې اُونيسم .

ساجد اول د کوټې طرف ته اُوکتل . بيا راستون شو او دروازه ئې اُوټکولــه . د دروازې آواز سره پــه کمره کښې لګ وخت د پاره خـاموشي شوه. او بيـا د ښځـو نـو د اخواه ديخواه د اړولو آوازونه راغلل په دوئم ځل ټکولو سره سړي آواز اُوکړو .

"څوک ئيې ؟."

" دروازه کهولاؤ کړه بيا به درته معلومه شي چې څوک يم ."

نـو سـړ باز په سختئ سره وئيل .څۀ بکواس کوې .ته څۀ سهار سهار خـوب خـرابـولـو لـه راغلې يئې . دا د شريف سړی کور دې ؟ پوهه شوې ."

دې وئيلو سره ئې دروازه کهولاؤ کړه . ساجد هغۀ له د هيکا ورکړه . او پـه روستـو ئـې دهيـکـا کړو او په کمره کښې داخل شو . بيا ئې دروازه د دننه نه بنده کړه . او وئې وئيل .

"ځا نو تۀ شريف سړې ئې . او هغه شريفه ښځه چيرته ده.؟"

جـوارګـر اُووئې. کومه ښځه ؟ په بله کمره کښې ځما ښځه ده او هغه پرده کوی . تۀ دلته د څۀ د پاره راغلې ئې .؟"

ساجـد اُووئـې ." د دې دپـاره راغـلې يم چې اوس به دا مال درې حـصې کيږي . که ډير بحث کوې نو اُوس به تا او ستا ښځه تهانې ته بوځم. د غلا مال هم د دې کمرې نه راوتې شي ."

هـغـه په خوشامدوشو.. ها ها ها . تۀ هم خپل سړې ښکارې تا سره بـه ځـۀ جهګـړه کـوو. بيـا بلې کمرې طرفته ئې کتلو سره اووئې اې مشـرې دلتـه راشـه . دا هـم د خپلې قبيلې نه دې . د دۀ د خبرې ختـميدو سره د دوئمې کمرې نه ښځه راووته . د هغې په مخ باندې وړې وړې د مـړاويـدو نښې وې . د سر ويښتۀ ئې سپين وو . هغې دواړه لاسونه په دواړو ټوټو باندې کيښودل او وئې وئيل .

" اې بـوډا تـا ماته مشره ولې اُوئې ؟ بوډئ به ستا مور وی بوډئ به ستـا خـور وی . يـو خـواه رانـه نيمه حِصه غواړې او بل خواه ځما بې عزتی کوې ".

بـوډا نوسرباز اُوئې " نو جهګړا ولې کوې . که آواز دِ داسې بهر اوځی نو څوک څلورم حِصه دار به هم راپيدا شی ".

دې وئيـلـو سره هغۀ د کټ د لاندې نه پنډوکې راوښکلو او کهولاوه ولوئې. په پنډوکی کښې د سرو زرو کالی . يو ټائم پيس او د ميک

اپ پاوډر وغیره وو نو سرباز اُووئې .

" ښځې د غـلا پـه وخت کښې هم د خپل د ځوانولو او خائسته کولو سـامان ګورې . بس اوس تاسو دواړه په سکون سره کینئ او زۀ دا سامان برابرې درې حصې کووم ."

سـاجـد لاسونـه اُوچت کړل او وئې وئیل . " نه دا پښوکې دوباره اُوتړه . دا به زۀ تهانې ته اُوړم ."

دوئ دواړه پـه یـره شـول او دۀ تـه ئـې کتل . ساجد اُووئې د یرې خبره نۀ ده . که ما غوښتې نو هغه سړو به دا ښځه نیولې هم وې . او دا بـه ئـې ښۀ وهلې هم وه . خو ځما د دې په بوډئ توب باندې زړۀ خوږیدو. ستاسود دواړو عمر به څومره پاتې وی . اُوس خو تاسو له پکار دی چه حلاله روزی اُوګټئ او مړۀ شئ . "

نـوسـربـاز اُووئـې . ځـویه . په حلالو پیسو چې روټئ واخلې نو هغه پیسې په حرامو کښې لاړې شی . ځکه چې په دې روټئ کښې د خړو روټـو بهاسی ټکړې شاملې وی . حلالې پیسې هم ضائع شی . په دې دنیا کښې داسې څوک ایمانداره او مخلص دې ؟"

"مشـره تقریر خو زۀ هم کولې شم . د لنډې اوږدې خبرو په ځائې

مـونـږ لـه پـه یواصول باندې تلل پکار دی . چی مونږه په دې د بې ایـمـانـه خـلقو په دنیا کښې تر کومه حده پورې په ایمانداریٔ سره اُوسیدې شو. تر هغې پورې خپل کوششونه جاری ساتو . او په نورو باندې دګند اچولو په ځائې د خپل ځان اصلاح اوکړو .“

بـوډیٔ ښـځې خپل لاس په ګډا کړو او په تیزه آواز ئې اُوئې . ځا ته خو ځوان جان ئې ځکه داسې خبرې کوې چی ځما په شان د دنیا لتې اُوخـرې او تـجربه دِ اُوشی نو بیا به پوئې شې . چې ځما غوندې ښځې په غلا کولو څنګه مجبورې شی .“

نـوسرباز اُوئې.” ځوانه ته د خپلو خبرو نه ډیرایمانداره ښکارې خو په تیرو څۀ نۀ کیږی .

نـوسـربـاز: کـه چیـرته مونږ اُووایو چی مونږ بوډاګانو سره د عزت ژونـد تیرولو څه ذریعه نشته نو بیا آیا مونږ ته به تۀ په عزت سره روټۍ او کپړې راکړې شې . “

سـاجـد:”هَـو درکولې شم . تاسو دواړه ما یې کاره او نادان غوندې مۀ ګنړیٔ، زۀ درې ځله جیل ته تللې یم .“

” ډیـر ښـۀ . د دواړو دخـوشـحـالیٔ سره ځُلې کهولاؤ شوې . په ځُلو

کښې ئې غاښونه پوره نه وو.

ساجد اُووئې .

" خـو مـااُوس د عـزت د ژونـد تیرولو اِراده کړې ده . او که دا د عـزت ژونـد د لګو دروغـو سره مِلاویدې شی نو زۀ به دا کوشش ضـرور کـوومه.د شریفانو په اُوچتو کورنو کښې راته داسې څوک نه ښکـاری چې ماځوئ جوړ کړی . نو ځکه زۀ د ریښتو نی نوسرباز په طور دا پوښتنه کووم. آیا تۀ به ځما پلار جوړ شې ؟"

"آها، هاها، ها. دا څه ټوقې کوې ؟ په دې دنیا کښې د خپل پلار نه علاوه د ضرورت دپاره صرف خرونه پلار کولې شی . نو ولې زۀ هم تاته خر ښکارم ؟ "

"نا..... زه په رښتیا یم . ځما پلار ځما په وړوکوالی کښې مړ شوې وو. زۀ د هـغـۀ کـمـې پوره کووم . تا خپل پلار او دا ښځه خپل مور جوړه ول غواړم .

د دۀ خبرو آوریدو سره بوډئ خپل لاسونه کهولاؤ کړل او په جذباتو کښې رامخکښې شوه .

" هائې ځما بچیه .ځمائویه . ستا داسې خبرو سره خو ځما اُودۀ شوې

سینـه راوینبـه شـوه .ځـویـه زۀ بـه تـا هم داسې سینې سره لګولې ساتـم.“

او هـغـه د سـاجـد سیـنـې سره یو ځائې شوه او لکه چې چرته اورک ځـوئـې ورته مِلاؤ شو. او په سلګو سلګو ئې اُوژړل . او د ساجد مخ بـه ئـې ښکلولو دساجد په سترګو کښې هم اُوښکې راغلې وې . کله چې لګ وخت پس تـرینه جُدا شوه . نو ساجد خپلې اُوښکې اُوچې کړې او وئې وئیل.

”مورې دغه د سلو روپو نوټ واپس کړه . کوم چې تا ځما دجیب نه اُوخکلو.“

نـوسـربـاز پـه حیـرانتیا سره دۀ ته اُوکتل او وئې وئیل ” واه ته خو ډیره پخه اُوختې. ځوئې جوړولو سره دِ ترینه جیب اُوهلو.“

”ماداسې خلق هم لیدلی دی چې مور ئې جوړه کړی او بیا ئې مرئ کـټ کـړی “ مـور بـی بی ډیـر پـــه دردمـند آواز اُووئې .” او مـا خـوصرف جیب کټ کړو . واخله ځویه خپل نوټ دِ واپس واخله . د نـورو مـوریـانـو ژبې ځوئ وئیلو پسې ترسیږی . او ځما ګوتې د چا جیب ته د تلو د پاره رپیږی .“

هـغـې د سـلـونـوټ رامخکښې کړو. ساجد په دواړو لاسونو د هغې لاسونه اُونیول او وئې وئیل .

" دا واخـلـه مـورې . د ځوئ په ګټه کښې د مور پلار حق وی اُوس ئې زهٔ په خوشحالئ درکووم ."

د مـور بی بی په سترګو کښې دا ځل اُوښکې راغلې . خو دا اُوښکې د مـکر اُوښکې نه وې . دا ځل د یو داسې مور په شان ژړیده لکه چې ورته یو دیانتداره ځوئې مِلاؤ شوې وی .

ساجد پنړوکې اُوچت کړو او وئې وئیل .

" اوس بـه مـونـږ تهـانـې تـه ځوو. تاسو دواړه په مابانډې بهروسه اُوکـړئ. چـی ما تاسو دواړه مور او پلار جوړ کړئ نو بیا به تاسو ته هیڅ قسمه نقصان نه درسووم ."

دوئ دواړه مـجبـورًا هـم ورسره روان شول . هغوی پوهیدل چی د مـور پـلار رشتـه راتـه ډیـره ګرانه پریووځی هغوی تر اُوسه پورې داسې ځـوئ نـهٔ وو لیدلې . چی مور پلا تهانې ته بوځی . ساجد چی تهـانـې تـه اُورسیـدو نو تهانیدار ته ئې ټوله قیصئ اُوکړه او بیا ئې اووئې .

" انسپکټر صیب په ډیره سختئ راته دا مور پلار مِلاؤ شوی دی . زهٔ بـه دا دواړه پـه شـریـفـانـه ژونـد تیرولو باندې مجبوروم او دا مـجبوره هم دی . دوئ سره ټولې خبرې شوی دی . چی دوئ ته به دال روټئ مِلاویږی نو دوئ به د غلا یا د نوسریازئ رزق نه خوری . مـا دا هم په دې اُمید باندې دلته راوستی دی . چی تهٔ به دوئ په حـوالات کښې د اچولو په ځائې ځما مور پلار اُومنې او ماسره به ئې پریږدې ."

انسپکـټـر اووئـې ." زهٔ صرف د قانون حفاظت کوونکې یم . ماته دومـره اختیار نشته چه زهٔ مجرمان پریږدم . البته زهٔ ډی آئی جی سره ستا حواله باندې خبره کولې شم ."

دې وئیلو سره انسپکټر ډی آئی جی ته فون مِلاوول شروع کړل. د رابـطې نه پس ئې ورته د ساجد حواله ورکړه او ورته ئې اُووئې چی د دوو غلو سفارش کوی . څهٔ وخته پورې دواړو خبرې کولې. او بیا انسپکټر فون بند کړو . او وئې وئیل .

"سـاجد خانه .ډی آئی جی صاحب ستا په حق کښې فیصله اُوکړه او ډیـره ښـهٔ خبـره ئـې هم اُوکړه چی یو مجرم د سزا نه پس دا وعده

اُوکـړی چـی زۀ بـه په ایمانداریٔ سره ژوند تیرووم نو بیا هغه دغه شـان د قـانـون مـدد کـوی . څنګه چی تا دا مدد اُوکړو ستاسو په شان خلقو سره چې پولیس والا پوره پوره تعاون اُوکړی نو تاسو به هـم ځان سره نور بدمعاشان د ځان په شان د ژوند تیرولو د پاره رااُوبـلـئ . د مـعـزز او شـریـفـانو خلقو په ضمانت باندې یو مجرم پـریښـوستې شـی . پـولیـس والا د پـاره تۀ هم یو معزز او شریف انسان ئې نو مونږ ستا په ضمانت باندې دا دواړه تا سره پریږدو.“ څـۀ وخـت چـی سـاجـد انسپکټر سره لاس مِلاوولو نو دې نوی مور پـلار ورتـه ډیـر په حیرانتیا سره کتل. دتهانې نه بهر راوتو نه پس ئې پلار اووئې.

”ځویه . اول خو ما تا پورې ټوقې کولې او دا هر څۀ مې ستا چالاکی ګـڼـلـه . خـو اُوس مـې سـتـا په ایمانداریٔ باندې پوره یقین دې . اُوس به تر مرګه پورې هم ستا پلار یمه .“

چـی کـور تـه راورسیـدل نـو درې واړو یـو بـل سره خپله پیژندنه شروع کړه ساجد اول خپل پلار ته اُووئې .

” ستا نوم څۀ دې او د کوم ځائې اُوسیدونکې ئې ؟“

"ځـمـا نوم ګل باز خان دې زۀ آفريدې يم . لس کاله اُوړاندې زۀ د ټـرک ډرائيور ووم. او دې ښار ته راغلې ووم . په وطن کښې دننه د ټرک ډرائيورى داسې ده چه دا خو مال د يو ځائې نه بل ځائې ته اُوړى. نو د ټرک ډرائيور خود بخود دسمګلنګ طريقې ايزده کړى . پـه ټـرک کښې دننه چرس ، افيون ، وسله او غلط فلمونه او نور ډيـر غيـر قـانونى څيزونه په نورو سامانونو کښې پټ کړى او د يو ښـار نـه ئـې بـل ښار ته اُوړى . په دې دوران کښې زۀ پوليس والا درې ځـل نيـولـې هـم يـم. او پـه دريـم ځل ئې ځما نه لائسنس هم واخستـه په دې خبرو کښې ګل باز خان ساجد ته اُوئې " تا سره به د چرسو ډک يو سيګرټ وى ."

مـورکـۍ ګـل بـازخان د روستو نه په مَلا باندې اُووهلو او ورتـه ئې اُووئـې. "ولـې اې ګل باز خانه ، د ځوئ نه د چرسو سيګرټ غواړې تاله شرم نه درځى . د سيګرټ نه پس به ورته اُووئې اُوس ماله يوه ښځه هم راوله ."

ګل باز خان ږيره اُوګروله او وئې وئيل .

"ځـوئـې مـې ډيـر هـوښيار دې . ځما د وينا نه ئې اُوړاندې تۀ مور

جوړه کړې ئې .“

هغه يو دم په غصه کښې اُودريده او دواړه لاسونه ئې په ډوډو کيښودل او وئې وئيل .

” اې زۀ د خپل ځوئ مور خو جوړيدې شم . خو ستا ښځه نه شم جوړيدې . ګوره ساجده خپل پلار دِ پوئې کړه چې ما خپله مور نه ګنړی . او هو...ځما مطلب دې چې په رښتيا دِ ما خپله کور والا نه ګنړی “.

ساجد دواړه لاسونه اُوچت کړل او وئې وئيل

”صبر ، صبر. په خپلو کښې جهګړه مۀ کوئ . دلته به تاسو د شريفانو غونډې د مور پلار په حيثيت اُوسيږئ . که ما دا ښځه مور جوړه کړې ده نو د دې دا مطلب نه دې چې تۀ دا د دې د مرضۍ نه بغير خپله ښځه ګنړې . ځنګه چې د شريفانو خلقو په کورونو کښې د هلکانو عشقونه نۀ خوښوی . هم دغه شان په دې کور کښې به د مور پلار د پاره د عشق کولو اجازت نه وی . په ايمان سره وايه که چيرې ستا خپل ځوئې وې نو آيا تا به ترينه د چرسو سيګرټ غوښتې وو.

ګل باز خان ډیر شرمنده شو او وئې وئیل .

"ځویه زهٔ ډیر شرمنده یم . د عادت د مجبورئ د وجې مې د خُلې نه دا خبره اُووته . خو تا هم زهٔ د زړهٔ نه پلار تسلیم کړې نه یم نو آیا د شریف کورنئ اولاد پلار ته' تا' وائی څهٔ ؟"

ساجد هم د خپلې شرمندئ اظهار اوکړو او وئې وئیل .

" آئـنـده بـه زهٔ تـاسـو تـه دادا وئیـم . او مـونږ په ښو خبرو او ښه طریقو سره یو ښهٔ کور جوړولې شو. او خلق په دې سوچولو مجبوره کـولې شـو. چې مونږ څهٔ غورزیدلی یا اپرغیرخلق نه یوو. خو ماته افسـوس د دې خبـرې دې چې زهٔ په رښتیا وئیلو بأندې دا کور نه شـم جـوړولـې . کـومـه جیـنـئ چې ما خوښه کړې ده . د هغه جینئ کـورنئ ته به هم دا دروغ وئیل غواړی چې تاسو ځما خپل مور پلار یئ ."

مـورکئ خوشحاله شوه . او اُوې وئیلې . " اې ځویه ځما اینګور چرته ده. ما ورله بوځه چې د رشتې خبره ورسره اوکړم نن راته یو ځوئې مِـلاؤ شـو سبـا به راته یو ښکلې د سپوږمئ په شان اینګور مِلاؤ شی ."

ساجد: "مورې زهٔ تا په دې شکل کښې نهٔ شم بوتلې . اول به ستا د پـاره ښـکـلـې او ښائسته کپړې راوړم . او پته نشته تا به د څومره ورځـو نـه لامبلی هم نهٔ وی . نن په صابن سره اُولامبا او خیری ښهٔ اُومـږه چې د تیـر شـوی ژونـد خیـرې درنه ټول لاړ شی . بیا به د مـاښـام پـه وخـت کښـې تـا هـلتـه بـوځم . نن ما د بلقیـس سره د مـلاویدو وعده کړې وه. خو ستاسو په وجه باندې لاړ نهٔ شوم . خیر تهٔ دا اُووایه چې ستا نوم څهٔ دې او د کوم ځائې اُوسیدونکی ئې ؟"

"ځـمـا نـوم ګـلالـئ دې . زهٔ د افـغـانسـتـان مهاجره یم. چې پـه افـغـانستان کښې جنګ شو نوموږ پاکستان ته راغلو. ځما خاوند پـه جهـاد کښې شهید شوې دې . د خاوند نه راته یو لاکهـ روپۍ هم پـاتـې وې . خـو ځـمـا یـو ځـوئې دې چې ځما نه ئې هغه ټولې پیسې واخستې . او چې کـلـه مـې ځوئ له وادهٔ اُوکړو نو اینګور روټۍ او کپـړو تـه هـم مـحتاجه کړم .چې کله به اُوږې شوم نو د اینګور نه به مې پـټـه په خپل کور کښې روټۍ خوړله. ځویه زهٔ ډیر زیاته اُوږې کیږم . ما به پۍ هم په پټه باندې څښل لکه د غلو په خپل کور کښې . او پتـه راتـه اُولګیده چې د انسان خیټه انسان په څهٔ غلطو غلطو

عـادتونو باندې مجبوره کوی . يو ځل مې د خپل نمسی د حصې پېژ په غلا څښل چې اينګور ګيره کړم . ځويه تاته پته نشته چې انسان بـوډا شی نـو بيـا هـغه هم لکه د ماشومانو خائسته څيزونو خـوړلـو تـه پسخيږی په دغه وخت کښې ځما مازغه هم ځما د نمسی پـه شان وو. خو اينګور مې هغه غوبل جوړ کړو او داسې داسې د غلا الـزامـونـه ئـې رابـانـدې اُولګول چې هکا هکا حيرانه په سوچ کښې اُودريـدم . چې په کور کښې داسې غلاګانې هم کيږی .لکه دا څنګه الزامونه چې په ما لګئ.“

پـه دې ويـنا دوران کښې مورکئ چيرته لرې په سوچونوکښې خپل ځـوئ او نـمسـی تـه کتـل . او پـه سترګو کښې ئې اُوښکې تيريدې راتيـريـدې. مـورکـئ پـه غـرن نيولی انداز کښې اُووئې . چې کله انسان بوډا شی نو بې کاره شی . او په خپل اولاد باندې بوجهـ شی . او د هـغـې د سـتـرګـو نـه چې کومې اُوښکې اُوځی نو هغه صرف اُوبه ښکاری.

”ځـمـا د شهيـد خاوند په يولاکهـ روپو کښې ځما هم حِصه وه . خود ځـوئ پـه مينه کښې رانه خپله حصه هيره وه . او اُوس هم په هغه

کـور کښـې مـاتـه غـله وئيلې کيږی . او بلکې ما خپله حِصه په غلا خوړله . دا څنګه دنيا ده ځويه دنورو نه روټۍ پټه کړه نو خيټه ډکه شی. او د خپـلـې حـصې روټـۍ پـټه کړه نو خپل ځوئې به دِ غَلجنه ګـنـړی او وهـی بـه دِ . ځـمائځوئ په ړومبی ځل ما له په مخ سپيړه راکـړې وه . هـغې د خپل مخ په يو انګی بانډې لاس کيښو او وئې وئيـل "پـه دې ځـائې ئې وهلې ووم . تاته به د ګوتو نشانونه خو په نـظـر رانشـی . خو د ځوئ ګوتې اُوس هم ماسوزوی او ډير تکليف راکوی. ځما ځويه ."

مورکۍ په زوره زوره په ژړا شوه او آخری خبره ئې دومره په درد سره اُوئيله لکه چی په ژبه نۀ چيرته په زړۀ بانډې ويناکوی .

"اُوس چې ما ستا د جيب نه سل روپۍ اُوښکلې وې نو ماته دومره حـق هـم حـاصـل نـه دې . چی د يوځوئ سپيړه خوړلو نه پس د بل ځـوئ د سلو روپو غلاژنه جوړه شم . ځما د زړۀ سر ما ته اُووئې چی د سهار نه مخکښې مخکښې زۀ هغه کور پريږدم او چيرته لاړه شم . مـاتـه خـو د کـور نه وتل وو .غلاژنه خو جوړه شوې وومه . نو ځکه مې پـه ژونـد کښې په ړومبی ځل د خپلې اينګور کالی پټ کړل او

بیا د هغه علاقې نه دې علاقې ته راغلم. “

هـغـه د کـټ په یو سر باندې ناسته وه او خپلې اُوښکې ئې اُوچولې .

سـاجـد لاړو او د هغې په خواه کښې کیناستو او بیا ئې په خپله غیږه کښې اُونیوله سینې پورې ئې جوخته کړه او وئې وئیل .

”مـورې پښځه واړه ګوتې یو برابر نۀ وی . ټول ځامن بې غیرته او د ښځـو نـوکـران نـۀ وی . څـۀ پـکښـې داسې هم وی چې ښځه په سر کینوی خود مور د خپو په جنت کښې هم کینی . یو ځوئ چې په کوم ځـائـې سپیـړه درکړې ده . دوئم ځوئې هغه ځائې په عقیدت سره ځکلوی.“

دې وئیـلـو سـره هـغه د مورکئ په خکلولو شو.” مورې زۀ به خپله میـنـه لـکـه د مـرهـمو د پټئ په شان ستا په زخمونو ایګدم او تۀ په ایمانداری سره ځما مور جوړه شه او بس .“

ګـلالئ:”ځا ځویه د کلونو نه ځما سینه د مورنئ زړۀ نه خالی وه . او اوس ځـمـا پـه سینه کښې ستا مینه ټوپونه وهی. تۀ به وادۀ اُوکړې ځـمـا ایـنـګور به راشی. ځما نمسې به اُوشی . نو اُوس به زۀ د خپل نمسی د حصې پئ نۀ ځکم.“

څـنـګه چې د مور پلار غلط ساتنې سره بچي ګمراه کيږي . هم دغه شـان د ځـوان اولاد رويـه د پلار نه د هغهٔ شفقت او مور نه د هغې مينـه اُورکـوی او دوئ تـه د بـوډا والـی او د مـحروميانو احساس ورکـوی. او ډير مور پلار ځما په شان بيا غلهٔ جوړ شی . تهٔ خو ډير ښه ځوئې ئې . ستا په کور کښې به غلا نهٔ کووم .“

د مور د طرفه پوره مطمئينډو نه پس ساجد اووئې .

”اوس به مونږ د خاندان شجره څنګه جوړه وو.“

ګـل بـاز خـان اُووئـې .” پـلار د طرفه د خاندان نوم خوريږی ځما پلار نيکه د قصه خوانئ مشهور تاجر وو. د دې نه نور مخکښې ځما نيـکـه د مـغـلـو د فوج سپه سالار تير شوې دې . ځمونږ خاندان د بهادرو خاندان دې . کله ستا مور چې د رشتې د پاره ځی نو ډير په فخر به د خپل خاندان ذکر کوی . “

چې د خاندان مسئله حل شوه نو ساجد اُووئې .

” اُوس د يـو رور او د يـو خـور ضرورت دې . ما د بلقيس مور ته وائيلی دی چې ځما مور ځماد رور او خور سره لاهور ته تلې ده . او ځما پلار حج د پاره تلې دې . “

ګل باز خان په ډېره بانديې لاس اُووهلو او وې وئيل .

" واه ځـويـه تـا خـو مـانـه حـاجـي جوړ کړو. هسې خو ما پنځه کاله وړانـدې خانه کعبې پورې ټک راټک کړې دې . خو حج مې نۀ دې کـړې . د خـانه کعبې ليدو سره ځما په زړۀ باندې لړزيدل راغلل. ځـمـا زړۀ مـاتـه اُووئې چې دلته حج کولو والا ټول خلق شريفان نۀ دی . کـه چيـرتـه تـۀ هـم ګـډوډ د الله تـعالیٰ مخې ته تللې شې نو مـخکښې شه خو زۀ مخکښې لاړ نۀ شوم . ځما خپې په رپيدو شوې . ځکه چې د حج نه پس د دې خبرې ضمانت نه وو چې خپل وطن ته د راتـلـو نـه پس دلته د عزت روټۍ مِلاؤ شي . ما خو به هم هغه نو سـريـازی کـولـه . ما د لرې نه په ولاړه دا وعده کړې وه که چيرته مـاتـه د شـرافت د ژوند تيرولو موقع مِلاؤ شوه .نو يو ځل بيا به د حـج د پاره راځم . نن ماته د داسې ژوند دتيرولو موقع مِلاويږی . زۀ دا ګـنړم چې ستا خبره منلو باندې زۀ ستا په کار راشم نو ماته به د حج ثواب مِلاؤ شي ."

"صـرف پـه خبـرو بـاندې عزت نه ميلاويږی . دا به د دې دنيا په نـوم بـانـدې شريفانو سره باقاعده جنګ کوی .....ترڅو په عزت

سـره روټـۍ او کپـړې مِلاؤ نۀ وى . تر هغه وخته پورې به دا ددنيا والا خـلـق د خپـل ځـان بـرابر ځائې نه درکوى . ساجد تر ماښامه پـورې نـوې کپـړې اخستې وې او د نوى مور پلار زاړۀ شکلونه ئې بـدل کـړى وو. او شـريفانان ئې ترينه جوړ کړى وو. په ډکه خيټه روټـۍ خـوړولـو د پـاره د دهـوبـى تـوب ګـټه کافى نه وه نو ځکه دا فيـصـلـه اوشوه چه ګل باز خان د پاره يو ګاډۍ واخستې شى چى په هغې به د ماشومانو جامې ، بنيونونه، جُرابې ، ټوپۍ وغيره خرڅوى . ساجد اُووئې .

" ګوره دادا جانه . مونږ خو په بې ايمانۍ سره په خپلو کښې د وينې رشتې قائم کړى دى . خو روزى به په ايماندارۍ سره ګټو دې کور ته به د حرامو يوه روپۍ هم نه راځى .

☆☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆

☆☆☆

☆

دَ بلقيس دى كور ته لاړل .

بـلقيس په كور كښې يوائې وه او دَ ساجد دَ وعده خلافئ په وجه ئې پـه زړهٔ كښې ډيرې ګيلې مانې او ډيرې خبرې وې هغې دا غوښتل چـې هـغه سره ملاؤ شى او ټولې خبرې ورته اوكړى ، هغه ارمانونو نه ورته اووائى چى هغه دَ هغهٔ دَ وعده خلافئ په وجه سره سحر تس نــس او دانـه وانـه شـول . دَ شـب هـجر روداد ، آرزوګانې او خپلې تـلـوسې ورتـه اووائى ، كومې چى دَ هغه دَ تلو نه روستو دَ هغې په زړهٔ كښـى پيـدا شـوې او لـكـه دَ ازغـو بـه يـى دَ ژبـو په څوكو هغه سكونډله ، دَ هغه انديښنو تذكره ورته اوكړى چى لكه دَ خپسى دَ هـغـهٔ پـه ټول بدن خوره شوې وه او ټول اعضائې ورله شل كړى او هـغـې دا غـوښتـل چـى هـغهٔ سره دَ آرمى سټيډيم يا دَ كمپنى باغ دَ ګـلونو په ورېمو كښى كينى ، دَ هغهٔ په اوږو سر كيږدى او هغهٔ ته په ډكو سترګـو دَ عشـق دَ ستمګرئ ټولې خبرې اوكړى . دَ هغې هغه خـواهشـات چـى دَ سـاجد دَ وعده خلافئ په وجه پوره نشول ، ټول

راغـونـړ شـوی وو او ټـولو دَ هغهٔ خلاف شکایتونه کول . په دیکښې دروازه اووهـلـې شوه . دَ دروازې ډبولو سره دَ هغې په مخ دَ مسکا رنـړا راغـلـه . دَ امیدونو هواسره دَ هغې سرې شونډې لکهٔ د ګل دَ پاڼړو بیلی بیلی شوې ، آرزوګانې او ارمانونه ئی په خندا او جزبات ئـی پـه مُـسـکـا شـول او دروازې پلو روانه شوه چی دروازه ئی لرې کړه او ووې کتل نو دَ هغې دَ ارمانونو شهزاده په مسکو سترګو ولاړ وو او انتـظـار ئـی کولو . دَ هغې زړهٔ غوښتل چی ورمنډه کړی هغه پـه غیږ کښی اوچت واخلی کور ته ئې دننه کړی ، دروازه بند کړی او دَ سحر ټول ارمان پرې اورژوی خو چې خیال یې اوکړو نو هغهٔ سـره خـوا کښـې یـوه بـوډئ هم وه دَ بوډئ موجودګئ په هغې کښی نوې احساسات ، خواهشات او جذبات پیدا کړل کوم چې دَ هغې دَ نـوې ژونـد دَ نـویـد عناصر وو او دَ کومې دَ تکمیل دَ پاره چی هغه هـرې قـربـانـئ تـه تیـاره وه. دَبـوډئ پـه لیـدو باندې هغې داسې مـحسـوسـه کـړه لـکه چی هغې په خپله لوپټه کښی دَ هغې دَ پاره دَ ژونـد ټـولـې خـوشـحـالـئ راوړی دی او هغه ټولې په هغې او ساجد شیـنـدل غواړی ، دې خیال سره هغه مسکئ شوه او هغوی ته ئی دَ

دنـنـه راتلو اشاره اوکړه . هغه ساجد چې دَ هغۀ ليدو ته هغه لکه دَ بې اوبو کب بې تابه اوبې قراره وه اوس دَ نوې اميدونو سره راغلې وو ، هغوی ته ئې په بيټک کښې دَ کيناستو اشاره اوکړه خو په خپله ئې ورسره دَ ناستې جرأت اُونۀ کړې شو بلکه اوشرميده ، مسکئ شوه او پـه بـلـه کـمره کښې پټه کيناسته ....لږه شيبه پس دَ بلقيس مور کورته راغله .

دَ بيـټک کـمـره ډيـره خـائسته وه .ډير قيمتي ډيکوريشن پيسونه پـکښې پراته وه چې تقريبًا ټول غير ملکي وو بوډۍ چې دغه قيمتي څيـزونـو تـه کتل نو نيمه نه پاتې کيده . وائي چې عادت تر سره ، سره وی دغه حال دَ ګلالئ بی بی هم وو هغه دَ ساجد دَ رشتې زيات دَ دغـه قيمتي څيزونو دَ پټولو سوچ کولو ، خو ساجد دَ هغې په خيال پـوهـه شـوې وو او هـغـې لـه ئـی وارنـنګ ورکړې وو چې کله ئی دَ بـلـقيـس دَ مـور پـه لاس کښـې قيـمتي پرس اوليدو نو بدن ئی اوتښـنيـدو او دا خيـال ئـی کـوو چې څۀ رنګه به هغه په دغه قيمتي پـرس کښـې دنـنه سامان ياپيسی اُووينی او په کومه طريقه به ئی تـريـنـه اوبـاسی چې دَ هغې دَ زړۀ تسکين اُوشی . دې سره هغې دَ

پـاسيـدو کـوشـش کـوو دَ بلقيس مور په هغې پوهه شوه نو ورته ئې اُووئيل :

" راځـه خـورې کينه . که ستا په راتلو کښې لږ وخت نور تير شوې وې نو بيا به دِ ماسره ملاقات نۀ وو شوې . اوس به زۀ روستو لاړه شمه . ساجد وې چې ته لاهور ته تللې وې ."

ګـلالـۍ:" آو خـورې نـن سهـار راغـلـې يم . ځما لور د بی اې فائنل پرچې ورکولې. هغه به هم درې څلور ورځې پس د رور سره راشی . ستاسو بلقيس هم راته ښه تعليم يافته ښکاری . "

دبلقيس مور:"نه خورې ما په دې باندې ډير تعليم اونۀ کړې شو. دا چې په لسم جماعت کښې وه نو ما د دې وادۀ کړې وو. ساجد خو به تاسو ته د دې د وادۀ ټوله قيصه کړې وی .

ګـلالـۍ:" او... د ساجد نه مې زبانی چې دا هر څه واوريدو نو ډيره خـفه شوم په داسې ځوانانو باندې ډير ډير لعنتونه د چا چې مخکښې روستو څوک نۀ وی. د چا چې مور پلار هم نۀ وی . پته نشته چې دا د کـوم ځـائـې نه راپيدا شی . په هلکانو باندې بالکل بهروسه نۀ دی کـول پـکـار . پـوره اول نـمبر لوفران وی ساجد په مرۍ تازه کولو

سـره مـور تـه احساس ورکړو چې هغه خپل ځوی ته هم په ناپوهۍ کښې لـوفـر وائـی بیـا ئـې په مزه غونډې ښنګل باندې اُووهله چې خبره بدله کړی .

ګلالۍ:" اې ځویه دا تۀ مې په ښنګله باندې ولې وهې ؟" او بیا د دۀ د خـواه نه پاسیده او د بلقیس د مور په خوا کښې کیناسته او بیا ئې اُووئیلې.

" تـه دلتـه په ناسته ځمونږ خبرې څۀ د پاره آورې . لاړ شه متهائی راوړه زۀ به د خپلې لور خُلۀ خوږوم بیا به ځم ."

ساجـد شـرمیـدو سـره مُسکې شو او د هغه ځائې نه لاړلو.څۀ نیمه ګهینـټه پس ئې چې متهائی راوړله نو بلقیس هم هغلته ناسته وه . ټـولـو چـائـې ښنـلـې ساجد چې رااُورسیدو نو بلقیس د تلو د پاره پاسیده نو ګلالۍ د لاس نه اُونیوه او ځان سره ئې کینوله .

" اې لُـورې چیـرتـه ځې . نن سباچې کومې جینکۍ شرمیږی هغوی ته خلق کم عقلې وائی . شابه ځما د لاس متهائی اُوخره ."

دمـتهائی ډبې ئې کهولاؤ کړو او یو لډو ئې تـرینه راواخستو بلقیس اُوشـرمیـده او خُـلـه ئې پټه کړه . ساجد خپلې شرمیله محبوبې ته

ډیـر په مینه مینه کتل . هغې د لډو خوړلو نه انکار کولو خو په زړه کښې ئې د لـډوانـو نـه چکونه وهل . خو ګلالۍ ورته آخر هم لګ غونډې په خُلهٔ کښې ورننویستو او وې خوړو. او چې ساجد سره ئې سترګې مِلاؤ شوې نـو د شـرما ئې مخ تک سُور شو. د ساجد په شونـډو باندې نرۍ نرۍ مُسکا وه او د هغې ښکلې سترګې د مینې او خـوښـوالـی نه ډکې وې . ګلالۍ د خپل ګریوان جیب نه د سلوسلو دوه نـوټونه را اُوخکل او بلقیس ته ئې په لاس کښې ورکړل . هغې موټې لاس سره د سور مخ د هغه ځائې نه په منډه باندې لاړه .
واپس راتلو کښې ګلالۍ ساجد ته اُووئې چې د وادهٔ نیټه مو کینبوده د بـلـقیـس د مور ډیر ډهنګ ډهونګ نهٔ دی خوښ . ځکه چې شپږ میـاشتـې وړاندې د بلقیس پلار وفات شوې دې . ځکه د خپلې لور نـکاح په ساده طریقې سره کوی او لور په سادګۍ سره رخصت کول غواړی . د راروانې میاشتې په وړمبۍ جُمعې باندې به نکاح تړو.
سـاجد اُووئې" خومورې دومره زر به وادهٔ څنګه کیږی . لا تر اُوسه پورې د یو رور او یو خور انتظام هم کول دی . "
" مـنـړه خو څوک اُونیسه او رائې وله . دلته خو هر یو دا دعوه کوی

چې مسـلـمانان ټول په خپلو کښې رونړه دی . او د خپلې ښځې نه علاوه ټولې ښځې خويندې وی . هم د دې وعدې په نسبت سره په قدم قدم کښې رو او خور مِلاويدې شی . “

” دا خـو ټيک ده مـورې خـو مـونږ ته به د مستقل اُوسيدو د پاره رور يا خور مِلاؤ نۀ شی . “

” وادۀ کـولودپاره په عارضی طور باندې مِلاويدې شی . لا خو وادۀ ته پنځلس ورځې شته دې . د چيرته نه چيرته به دا رشتې مِلاؤ شی “.

دوئ چې کور ته راغلل نو ګل باز خان ته ئې اُووئې چې د وادۀ نيټه پخـه شوه ، او صرف د رور خور مسئله باقی پاتې ده . که چيرته د وادۀ پـه وخـت رور او خـور پـه نـظر رانۀ غلل نو د جينئ والو ته به زمونږ دروغ ښکاره شی . ساجد يو دم اُودريدو او وې وئيل .

”مـانـه خـو هيـر شـوی وو. مـا خو تا له د بلقيس د پاره سل روپئ درکـړې وې . او تـا خـو خپـلـې اينګور ته دوه د سلو نوټونه ورکړل دغه دوئم د سلو نوټ تاسره د کوم ځائې نه راغلو ؟“

هغې په ښښتو انداز کښې اُووئې .” ګوره ځويه په وړمبی ځل باندې

ایـنـګـور له په سلو روپو باندې ماله شرم راتلو . نو ما څهٔ کړی وې چی د مـور پـرس ئـی پـه میز باندې پروت وو. ځما لاسونو خارخ شـروع کړو . تا د غلا نه هم منع کړې ووم ، ځکه ما غلا اُونکړه . د هـغـې د مور پیسې مې د هغې خپلې لور ته ورکړې . ګوره ګوره تهٔ مـاته داسې مه ګوره. تاوئیلی وو چی دې کور ته به د حرامو پیسې نـه راځـی . ما د ځان د پاره دا غلا نه وه کړې . د هغه ښځې پیسې هـم د هـغـې په کور کښې پاتې شوې . او تهٔ لګ سوچ اُوکړه ځما په دوه سوه روپو باندې ستا څومره عزت زیات شو.“

ساجد وئیل چی دا خپل سرڅهٔ سره اُووهم .

” مورې که تهٔ ګیره شوې وې نو بیا به څهٔ کیدل ؟“

” مـا نیـول دومـره آسانه نهٔ ده . تا په وړمبی ځل باندې لیدلې نه ووم څه ؟ په ما پسې خلق مې څنګه بې وقوف کړی وو. ستا د جیب نه مې چی پیسې اُوخکلې نو ولې تهٔ پوهه شوې وې څه ؟ تهٔ هم د دې قبیـلـې سـړې یې . زهٔ دا منم چی ماله داسې نهٔ وو کول پکار خه بس دې غُصه اُوتوکه . بیا به د شکایت موقع نه درکوم .“

سـاجـد بـه وربـانـدې مـجـبـورًا هـم بهـروسـه کوله . که بهروسه ئې

وربـانـدې نـۀ کـولـې نو په رُو رُو به څم شوی مور پلار به ترینه بیا وران شـوی وو. بـعـضـې وخـت بـه مور پلار هم لکه د ماشومانو په شان پوهه وې . په بله ورځ ساجد ګل باز خان ته زر روپۍ ورکړې چې چیرته زړا ریړه واخله او په هغې باندې سامان اُولګوه . ګل باز خان نوټونه په لاس کښې اُونیول او وئې وئیل .

" ډیـرې ورځـې پس یو ځائې پوره زر روپۍ په لاس کښې وینم .تۀ بې غـمـه اُوسـه زۀ بـه ریـړه واخلم او په هغې به سامان اُولګوم . او ورسره به ستا دپاره یوه خور او ځان د پاره یوه لور هم ګورم ."

دې وئیـلـو سره هغه لاړو . ګلالۍ هم به په کورونو ګرځیده . چې که چیـرتـه "څوک ضرورت مند پیدا شی او هغه خپله لور جوړه کړی او کور ته ئې راولی . ساجد هم ټوله ورځ اخواه دیخواه ورګرځیدو. او ماښام LRH هسپتال مخې ته لاړو . د دۀ دا خیال وو که چیرته څـوک بې سهاره جینۍ مِلاؤ شی نو خپله خور به ئې جوړه کړی هلته کښې ئې خپل یو دوست اُلیدو هغۀ ته ئې دا خبره اُوکړه نو هغه هم حیران شو او وئې وئیلې .

" یـاره عـجیبه دۀ خلق خو د مینې محبت دپاره جینکۍ ګوری او تۀ

ېږئې چې چيرته د معشوقې په ځائې ئې خور جوړه وې . ځا تهٔ رازه ماسره زهٔ تا يو غريب بوډا سره مِلاووم.“

دوئ يـو زوړ غونډې کور ته ورننوتل . په کور کښې يوه غنم رنګې جينئ په نظر راغله . ديو بوډا آواز راغلو.

”څهٔ خبره ده ايازه ؟ ډيرې ورځې پس راغلې .“

”فقير بابا. دا ځما دوست دې تاراته وئيلې وو چې ځما لور له چيرته رشتـه ګـوره . ځما دا ملګرې رشته غوښتو له راغلې دې . خو دا ئې ځان سره د خور په رشته باندې بوځى .“

بـوډا ورتـه په غُصه کښې اُوکتل او بيا اُوغوريدو وئې وئيل ” آيا تهٔ مـا بې وقوفه يا پاګل ګنړې ؟ ولې ماته پته نشته څهٔ چې د دې ښار بـدمـعـاشـان خـلق په څه چل باندې غريبې جينکئ د خور په بهانه باندې بوځى او بيا ئې په چکله خانې کښې پريږدى “

سـاجـد هـغـې جينئ طرفته أوکتل او وئې وئيل ” زهٔ الله ګواه کووم چې زهٔ به دا خپله خور ګنړم او د يو ښکه رور په شان به د دې عزت کـووم . اې ځـمـا خـورې پـه ماباندې يقين اُوکه . تهٔ به ځما په کور کښې د يو رور د غيرت په شان اُوسيږې .“

جینئ ځوانه وه ، د هغې په سترګو کښې د خپل ځان د پاره د خاوند تـصویـر ګرځیدو . او په دې عمر کښې جینکئ چیرته د پردی رور خـوبـونه نهٔ وینی ځکه دې ساجد ته په مایوسئ سره اُوکتل او بیا ئې ځُـلـهٔ تاؤ راتاؤ کړه او مخ ئې ترینه واړولو . ساجد چپه ځُلهٔ د کور نه بهر راوتلو او په خندا کښې ئې اُووئې .

" زهٔ هـم څـومره بې وقوفه یم ، ترننه پورې یو پلار هم خپله لور د چـا د خور جوړولو په نیت باندې د کوره نهٔ ده رخصت کړې . د دې دنیـا د رواج او دستور نه خلاف که ډیر هم نیک کار کوې . په هغې کښې خرابتیا راځی ."

ساجـد دمـلـګـرو نـــه رخـصت واخستو راروان شو او د ځان سره بُـنـړیـدو . ګـرځیـدو راګیرځیدو کښې په یو بازار کښې روان وو. هلته یو غریب ریړې والا د دوه بدمعاشانو په وړاندې مِنت کولو.

"ځویه نن د سهار نه بازار خراب دې . زهٔ نن تاله نشم درکولې .دا بـاجـوړیـان وو. پـه دوئ کښـې یـو بـدمـعاش دغه غریب سړې د ګریوان نه اُونیولو او وې وئیل .

"خنزیره پیسې خوبه ستا پلار هم ورکوی . مونږ له پیسې پکار دی

ګنې نو دا ریړا به دِ اُلټا پرته وی . "

ساجد د هغوی د شا طرفنه راغلو او په شائې ورله لاس کیښودو او وې وئیل .

"ځلمیه دا بوډا ډیر کمزورې دې . دیخوا دِ پلار ولاړ دې مانه غُنډه ټیکس واخله ."

" راځـه شـودا ولـې تـهٔ هـم دادا ګیـری کـوې .تا خو په یوه سپیړې باندې اُودهٔ کووم ."

دې وئیـلـو سـره ئـې پـه لاس سره ګزار اُوکړو ساجد ترینه روستو شـواو خپـل مـلـګـرې ئـې اُولـګیـدو . او ورپسـې جُنبت سـاجد یو زبـردست سُوک په څلې ورکړو. هغه مخ په شا په ریړې ورغلو او اُلـټـا اخواه پریوتو او بیا یو غوبل جوړ شو. دکاندارانو خپل دکانونه بـنـدول اُوتـنبتیدل . باجوړې هم ښه جوړ ځوان وو. هغه هم ساجد تـه خپـل زور ښـودو او دسـاجد نه ئې وهل هم خوړل . په لږ وخت کښې نور غنډاګان هم راورسیدل خو دې باجوړی ورته اُووئې .

" اودریـږهٔ دا ډیـر تـکړه دې . او ډیر خائسته جنګیږی . تاسو په مینځ کښې مهٔ راځئ . مونږ به خپله فیصله پخپله کوو."

دې وئيلو سره دغه ځوان ساجد له په څُلې يو سُوک ورکړو .

"تهٔ څوک ئې او د کوم خوا نه راغلې يئې ؟."

ساجد د سُوک سره روستو لاړو او دهٔ ته ئې لتې ورکولو سره اُووئې.

"ځما نوم ساجد دې . او زهٔ يو سزايافته مجرم يم . خو اُوس د پوليس په مدد سره شريفانه ژوند تيروومه . زهٔ د چا بدمعاشی نشم ليدلې. ځکه به تا په وهلو وهلو تهانې ته بوځم ."

هغه ځوان د زمکې نه پاسيدو او په تيزه خندا سره ئې اُووئې .

"دا څه نخرې دِجوړې کړی . دلته مونږ ټول په تهانه کښې بهته ورکوو. او اُوس به تا نه هم بهته اخلم . "

او دواړه بيا اُونښتل . ځوان اُووئې .

"شودهٔ تهٔ ځان څهٔ ګڼړې . دلته مونږ د دوه کالو نه داداګيری کوو. تهٔ به د دې ځائې نه ژوندې لاړ نشې ."

ساجد: "که زهٔ تا دلته په وهلو وهلو بې دمه کړم او ژوندې درنه لاړ شم نو څهٔ انعام به راکړې ."

بدمعاش: " تهٔ چې څه غواړې زهٔ به ئې درکړم او تا به خپل استاد اُومنم ."

ساجد ورله په سرباندې يو تيز ګزار وركړو . هغهٔ سر اُونيولو او په شا لاړلو . او دهٔ ورله يو څو ګزارونه وركړل او په ځائې پريوتو. په بازار كښې ښهٔ ګنړه جوړه وه . خو ټولو خلقود لرې نه تماشه كوله . او دوه بدمعاشانو ته د امن او شريفتوب سبق چا هم نشو وركولې .او دا دواړه لكه د غرونو جنګيدل . يو بل تهٔ ئې سبق ښودو د پاره وهل وركول .څهٔ وخته پورې جنګ نه پس د ساجد زور پرې زيات شو . اُوس هغه ځوان بالكل نشو اُودريدې خپل ځان ئې د اُودريدو د پاره ډير ټينګولو د هغهٔ لاندې نور غنهاګان په ساجد باندې راغلل نو دهٔ ورته لكه د زخمى زمرى غوندې آواز وركړو.

"روستـه شئ . څوک بـه هم نهٔ رائځئ. زهٔ بُزدِله نه يم . دې ځوان سـره مې چې كومـه خبره كړې ده . هغه خبره به پوره كوم دې وئيلو سره هغه په زمكه باندې راپريوتو. بيا ئې يو ديوال ته شا اُولګوله او وې وئيل .

"خنزيره تا خو په رښتيا باندې زهٔ بې دمه كړم . وايه څهٔ غواړې اُوس ؟"

"چې څهٔ اُوغواړم په ايمانداري سره به ئې راكوې . "

هـغه لاس اُوچت کړو او د خلقو طرفته ئې اشاره اُوکړه اووې وئيل
.

"هـاں هـاں ضـرور بـه ئـې درکوم . دومره خلقو په مخکښې درته وئيم . اُوس اُوغواړه ."

ساجد: " زۀ تاته د يو رور مينه غواړم . را به ئې کړې شې ؟."

هـغـه ځـوان يـو دم حيـران شو او دۀ ته ئې په برندو برندو سترګو اُوکتـل. د بازارونوخلقو هم ساجد ته په حيرانتيا سره کتل . خو په کتو کښې د خلقو يو مينه وه .

ساجد اُووئې .

"زۀ د يـو عزت دار کور جوړلو د پاره د عزت دارو په تلاش کښې راوتې يم . او ځما دا يقين دې که چيرته تۀ ځما رور شې . نو د رور عزت ساتلو د پاره به تۀ ضرور د ښه ژوند تيرولو کوشش کوې ."

ځوان د ديوال په مدد سره اُودريدو او وئې وئيل .

"پـريـږده څۀ نخرې کوې . تا تۀ پته نشته ځما او ستا په شان سړی چی د بدمعاشئ ژوند تيروی . نو شريفان به هم خوشحاله وی . که مونـږ تـرېـنـه عـزت اُوغواړو نو دا خلق به مونږ له کله هم عزت

رانـکـړی . اُوس بـه زهٔ تـاته څهٔ اُوئيم . په قسم باندې چی په دې دومـره لـوئ ښـار کښـې عزت غوښتو غوښتو باندې مانه بدمعاش جـوړ شـو. اُوس تهٔ ما رور جوړوې. نو ځله زما ټوله خانه خرابه وې . "

ساجـد پـه مـزه مـزه د دهٔ خـواه ته راغلو او د اۍ د دواړو مټو نه اُونيولو او وئې وئيل .

"عـزت پـه غـوښتـو باندې نه مِلاويږی . د مور پلاراو رور خور د سوری لانـدې حـلال رزق خـوړلـو بـاندې عزت ملاويږی . مونږ دواړه ځوانان يو. ولې مونږ په خپله د اُوبو ځښلو د پاره کوهې نشو کنستلې څهٔ."

بدمعاش:" چه ته راته رور وئې نو زهٔ به داسې ضرورکووم . وايه . اُوس به مونږ څهٔ کوو."

ساجد: "تهٔ ماسره ځما کور ته لاړ شه او مور پلار سره مِلاؤ شه "

بـدمـعـاش:" ګـوره تـهٔ بيا ټوقې کوې زهٔ به مور پلار سره په قبر کښې څنګه ملاويږم ؟"

ساجد: " اُوهو.....تهٔ پوئې نشوې . مور پلار خو ځما هم نشته دې

. څـنـګـه چې مې تۀ رور جوړ کړې هم دغه شان مې يوه بوډۍ ښځه مور او يو بوډا سړې پلار جوړ کړې دې .

واوره روره . د عـزت ژونـد تيـرولو د پاره وړومبې د خپلو رشته دارانـو نـه ميـنـه او عزت اخستل وی . د دې نه پس بيا د نورو نه عزت مِلاويږی."

بـدمعاش:"ښا راځه ....چې نن زۀ خپل مور پلار سره هم ملاؤ شم ."

دوی دواړه د هـغـه ځـائـې نه روان شول په لاره کښې تـرينه ساجـد تپوس اُوکړو .

"ستا نامه څۀ ده . ؟ "

بدمعاش:" دلته ماته ټول دادا وائی . خو ځما نوم ارشد دې . تۀ راته دا اُووايه . چې تۀ په اصل کښې څوک يئې ؟ او تۀ د نورو په لانـجو کښې ولې راځې . څوک رور کوې . څوک مور پلار جوړه وې ...ګوره روره صفا صفا وايه . څۀ دهوکه خوبه نۀ کوې کنه ."

سـاجـد دۀ تـه د يقين ورکولو د پاره خپله قيصه د اول نه تر آخره پـورې اُوکړه . ماګنړل چې يوې شريفې جينئ سره به وادۀ اُوکړم او

خپـل کور ته به ئې راولم . خو جينئ والا داسې يوازې سړی له رشته ورکـولـو نـه يـريږی د چا چې مځکښې روستو ځوک نۀ وی . په دې دنيا کښې کله ناکله د رښتياؤ د پاره لږ ډير دروغ هم وئيل غواړی .

ځکه ئې په دروغو باندې مور پلار کړی دی او اُوس ئې دا رور کړو او روان کړې ئې دې . او صرف د يو خور کمې دې .“

ارشد چې د دۀ خبرې واوريدې نو وې وئيل .

” ساجـد ه روره . ستا خبرې آوريدو نه پس مې په رښتيا باندې د عـزت ژوند تيرولو ته زړۀ اُوشو . دا خو ډيره ښکلې آئيډيا ده . که مونږ دا د يو ځائې بل ځائې ډغرې خوړو والا خلق په خپلو کښې يو ځـائـې شـو او عزت اُوغواړو نو دا عزت داره خلق به انکار اُونکړې شی ......

ارشـد: را زه چې دې هوټل ته ننوځو.....يو کپ چائې به اُوڅکو بيا سوچ کوو چې چيرته نه به يوه ښۀ خور مِلاؤ شی . “

دوی دواړه يـو هـوټـل تـه نـنـوتل . د چائې څښلو په دوران کښې ارشد ورته وئيلې چې دا څنګه بدمعاش جوړ شوې وو.

څوک هم د مور د خیټې نه بدمعاش نۀ پیدا کیږی . خو چی روټئ ورته نه مِلاویږی نو بې ایمانی کوی . چی عزت ورته نۀ میلاویږی نو بد معاشی شروع کړی او د نورو نه ځان اُوچت ګنړی . که عزت ورته مِلاؤ نشی نو اُوچت والې خو ورته مِلاؤ شی کنه .

دچـائـې څښـلـو نـه پس دوئ څو کوڅو کښې تیرشول او ډبګرئ ته اُورسیـدل. شپـه ډیـره تیـره شـوې وه . د بالاخانو نه د ډهول او د ګهنګروګانو آوازونه راتلل.

ساجد اُووئې .

” د دې ځـائـې نـه زر اُوزه. ځکه چی دلته عزت داره خلق نۀ راځی .“

ارشد: ”دا تۀ څۀ وې ساجده روره . دلته خو د ټولو نه زیات عزت داره خـلـق راځـی . زۀ ستـا خبـره مـنـم او تاسره ځم تۀ ځما خبره اُومـنه او ماسره بالاخانې ته لاړ شه په قسم چی زۀ به ستا بې عزتی نۀ کووم .“

دۀ د سـاجد لاس اُونیولو او په زور سره ئې رابشکلو او یوې بالاخانې تـه ئـې بـوتـلـو . هلته په مختلفو کمرو کښې مختلفو ډمو مُجرې (

ګـډاګـانـې) کـولې . څۀ داسې هم وې چې د ګاهکانو په انتظار کښې نـاستـې وې. ارشد چې ساجد کومې کمرې ته بوتلو هلته يوې بوډۍ مشـرې د ډُوپـړو بـاجـو پـه مينځ کښې ناسته وه . چې دوئ ته ئې اُوکتل نو په خندا شوه او د استقبال د پاره اُودريده .

هم هغه وخت يوه ښکلې ځوانه جينۍ د بلې کمرې نه رااُوته او راغله هغه مشـرې ورته ووئې .

"لُورې په خپو کښې ګهنګړوګان واچوه قدردان راغلی دی . "

ارشد لاس اُوچت کړو او وئې وئيل .

" نـه ....ګهـنـګـړوګـان بـه نۀ تړې . ګوره بوډۍ . تا ماته يوه ورځ وئيـلـې وو . چـې خپله لور د دې دوزخ نه اُوځکل غواړم . چې څـوک دولـت والا مـلاؤ شـی نـو د لور وادۀ به ورسره اُوکړم . مونږ دولـت والا خـو نـۀ يـو .يـو عزت دارمې راوستې دې . مونږ دواړه رونړه يوو. او ستا لور خپله خور کوو او ځان سره ئې بوځو. "

ساجد په حيرانتيا سره ارشد ته اُوکتل . هغۀ چيرته سوچ هم نه وو کـړې چـې چيـرتـه د يوې ډمې لور به خور کوی . بوډۍ داسې په نۀ زړۀ سره اُووئې.

"ولـې ؟ اې ارشده زمونږ د دهندې په وخت ولې فضول خبرو کولو د پـاره راغـلـې يـې ؟. ځـا خپله لار نيسه او مونږ خپل کار کولو ته پريږده ."

جينـۍ پـه خـنـدا کښې اُووئې . "مورې . تا هم خپله ځوانی په دې بـالاخانه کښې برباده کړه آيا تا کله داسې ګاهک ليدلې دې چې يوه ځوانه جينۍ خپله خور جوړه ولو دپاره راغلې وی ".

د مشرې د ځواب ورکولو نه مخکښې ساجد اُووئې .

" او! دا بـالـکـل عـجيبـه او نـه اُوريـدونـکې خبره ده . دلته راتلو نه اُوړانـدې مـاهـم دا سوچ نۀ ووکړې . خو اُوس زۀ دا ګنړم چې تۀ ځما ډيره ښه او خوږه خور جوړيدې شې.

ولـې ستـا په زړۀ يا په ذهن کښې کله هم داسې تمنا نۀ ده پيدا شوې چې تۀ يو د عزت ژوند تيرکړې.؟"

د سـاجـد سـنـجيدګۍ او په وينا کښې د صداقت د وجې جينۍ يو دم خـامـوشـه شـوه . او دۀ ته ئې اُوکتل . او دۀ ته ئې په کتو کتو کښې ځان سره د نورو ډمو په ژوند باندې غورکولو . او په زړۀ کښې ئې وئـيـلـې . ښـۀ ميـلاويږی دوئ ته ؟ په ځوانۍ کښې وختی قدردان

راپیدا شی . او بیا هم هغه قدردان مو د بوډاتوب په وخت کښې د نظره ګزار کړی .

دې جینئ او دغه مشرې مور ئې ځوځله په دې باندې غور کړې وو. یو ځل ئې ارشد ته هم ذکر کړې وو. که چیرته څوک د دولت والا ئې په عزت سره په نکاح کړی نو لُور به ئې د ټول عمر د پاره دا کار پریږدی . خو دلته خو دولت نه میلاویدو . صرف په عزت سره د خور جوړولو د پاره دوه رونړه راغلی وو.

مشرې اُووئې .

" زهٔ دا نهٔ منم چی ستا په شان یوبدمعاش ځما لور خپله خور جوړه کړی او عزت به ورکړی . او دا دوئم چې تاسره راغلې دې . پته نشته چی دا هم لا څوک دې . د دهٔ په نیت باندې زهٔ څهٔ پوهیږم ."

ساجد اُووئې . " زهٔ درته د پولیس د لوئې لوئې افسرانو ضمانت درکولې شم . که چیرته تاته د قانون حفاظت ملاؤ شی . نو آیا تهٔ به ځما خور ته ځما په کور کښې د عزت ژوند تیرولو اجازت ورکړې ؟ "

مشرې اُووئې ." پولیس والا بدمعاشانو سره په دهوکو کښې مِلاؤ

وي. کـه چيـرته دوئ ايمانداره شول نو په دې ښار کښې به دومره بد معاشي اُونشي ."

"ټول پوليس والا يو شان نهٔ وي . ځما د علاقې تهانيدار ، د سنټرل جيـل جيلـر . او ډي ائـي جـي صـاحب به ستا د لور د حفاظت ذمه واري واخـلي. او د داسې لوئې افسرانو نه دبې ايمانئ طمع مهٔ کوه . زهٔ بـه تـا دوئ لـه بـوځمه . دوئ سره ملاويدو نه پس او دوئ سره خبرو کولو نه پس به تاته ځما د رښتين والئ يقين درشي "

جينـئ مشـرې تـه رانزدې شوه او وئې وئيل ." مورې کله چې يو شـريف سړې د دومره لوئې خلقو نومونه اخلي نو په هغوئ بهروسه کـول پـکـار دي . سبـاء د دوئ سره لاړه شه او د پوليس لوئې افسر سـره پـخپـلـه خبره اُوکړه . ما به په زړهٔ کښې دُعاګانې غوښتې لکه چې اُوس ځما دُعاګانې قبليږي ."

سـاجـد خپـلـې خـور جـوړولو والا جينئ ته ډير په مينه کتل . او په سـوچ کښـې شـو چـې انسان د زړهٔ د صداقت نه کوشش کوي نو د هـغـهٔ کوشش هيڅکله هم بې ځايه نهٔ ځي . د ايرونه لعل او د ډيران نه ګل هم حاصليدې شي .

څـوک هـم د ګـنـدګۍ نـه د پاکوالی سوچ نشی کولې . خو کامیاب کـوشـش وائـی چـی پـاکـوالې هلته هم شته دې . په عام ژوند کښې داسې خبرې هسې قیصې ښکاری . خو دا قیصې وغیره هم څمونږ د ژوند ولاړ او ګرځیندۀ کردارونو دوجې مکمل کیږی .

پـه دې شپه د ساجد مور پلار ته یو بل باجوړې ځوئې مِلاؤ شو او په دوئمه ورځ ورته د یوې لور د مِلاویدو طمع وه .

ساجد مشره ځان سره کړې وه او د ډی آئی جی دفتر ته تللی وو. او دوئ ټولو د هغۀ د راتلو انتظار کولو .

ګل باز خان د ارشد نه پوښتنه اُوکړه .

"ځویه تۀ دغه جینئ د کوم وخت نه پیژنې . د دې نوم څۀ دې ؟ او د کوم ځائې اوسیدونکې ده ؟"

ارشـد ورتـه اُووئـې ." د دې نوم نازو دې او دوئ د سوات نه دلته راغلی دی . "

ګل باز خان په خندا شو او وئې وئیل . "مونږ خو یو عجیبه غوندې خـاندان جوړوو. تۀ باجوړې . زۀ آفریدې یم . مور دې افغانئ ده. سـاجـد مـومـند دې او نازو سواتئ ده . ځماپه خیال چی په هیڅ یو

کـور کښې به د دومره علاقو خلق يو ځائې نه وی . حالانکه پيښور غـونـډې وړوکی کور کښې ټول اُوسيږی . خو د يو بل نه بيل بيل . او د يو بل نه ناخبره .....“

ګـلالـۍ اُووئې :” خو زمونږ دا عجيبه غونډې خاندان به څوک اُونهٔ منـی . ټـول بـه وائـی . چې مور ئې افغانۍ . پلار ئې آفريدې . يو ځوئې مومند يو ځوئې باجوړې او لور سواتۍ دا څنګه کيدې شی .“

ګل باز خان اُووئې . ” داسې پوښتنې صرف کم عقلان کوی . مونږ ټـول د ژونـد حالاتو داسې کړی يو. او د يو بل نه ئې لرې کړی يو. مـونـږ ټـول پښتانهٔ يو . دا بيله خبره ده چې په ژبو کښې مو لږ لږ فرق دې . ولې ده خو ټوله يوه پښتو کنه .“

هـلتـه د سـاجـد تـقـديـر ډيـر خـونـدور وو. حالات په تيزۍ سره بـدليـدل د غـرمـې نـازو د لـور پـه شکل کښې کورته راغله نو يو وړوکـې خـاندان مکمل شو. صرف د يوې ښځې کمې پاتې وو. هم د دې دپاره خو دا دومره هلې ځلې اُوشولې . د محلې خلقو به ډير په حيـرانتيـا سره دې کور ته کتل . چيرته چې مخکښې اُورانه اُورانی وه . پـه هـغـه ځـائـې کښـې د ټول عمر د پاره د خنديدو والا خلقو

جـنت جوړ شوې وو. د ساجد د وادهٔ دپاره ډیر په ګرما ګرمۍ سره تیـارۍ شـروع وې . ګـلالـۍ او نـازو به د محلې کورونو کره تلې او خـلـقـو سـره بـه ئې تعلق جوړولو . په دې محله کښې بعضې داسې خـلـق هـم وو. چـی د چـا خوشحالی ئې هضمیدې نشوه . اول خو به هغوئ د دوئ نه ځان ساتلو خو چی وسوسې ئې ډیرې شوې نو زنانه ئې دساجد دی کره د دې دپاره راغلې. چی دلته څهٔ نخره ده .

وادهٔ خو د ساجد دی کره کیدونکې وو . خو درز غوبل په ټوله محله کښـې وو . چـا لـه هـم خـوب نهٔ ورتلو. د شپې تر ناوخته پورې به سړی په بیټکونو کښې ناست وو. د ښځو محفلونه به بیل لګیدل . چا بـه وئیـل .”ساجد چی کله دلته کور جوړ کړې وو . هغه وخت د دهٔ مـور پـلار مـړهٔ شـوی وو دا به ئې وئیل . اُوس ئې مور پلار د کوم قبر نه راویستل ؟“

دمـحـلې یو کس اُووې ”رور او خور ئې هم راپیدا شول . او د مزې خبـره دا ده چی د یو شکل د بل سره نهٔ مِلاویږی . رنګونه هم بدل بـدل دی . د خبـرو لهجې هـم بـدلـې بـدلې دی . بالکل چړیا ګهر ښکاری .“

"بې غیـرتـه بـدمـعـاش دې . او په خپل کور کښې ئې بدمعاشان ساتلی دی او اُوس چرته د عزت داره کورنئ نه جینئ وادهٔ وی .

دویـم کـس اُووئـې ." د ساجـد مور وئیلې چی چیرته د سیدانو په کورنئ کښې رشته شوې ده ."

دریـم کـس اُووئـې ."عـجیبــه ده د سیـدانـو جیـنکئ خو پـه نورو خاندانونو کښې نه ودیږی . نو بیا دا رشته څنګه اُشوه ."

چیـرتـه چی بـې ایـمان اُوسیږی هم هلته ایماندارہ هم اُوسیږی یو ایـمـانـداره کس اُووئې . "دا خو ډیر د خوشحالئ خبره ده چی سید خـانـدان او یـوعام خاندان په خپلو کښې یو ځائې کیږی . خاندانی شـان او شـوکـت تـر ډیـره وختـه پورې نه وی . په ډیر ښهٔ او نیکو خـانـدانـونـو کښـې هـم کله کله غلهٔ او بدمعاشان پیدا کیږی . او داسې جیـنـکئ هـم پیدا کیږی چی یاران ئې وی . که چیرته یو د سیدانو کورنئ ساجد سره

رشتـه کـوی نـو دا د سیـدانـو ډیر اعلیٰ صفت دې . اوداهم ده چی ساجد د عزت ژوند تیرول غواړی. او چی په دې حالت کښې مونږ سـاجـد راغـورزوو نو دا به زمونږ ډیر زیات خراب او د بې ایمانئ

صفت وي. "

رښتيـا او صحيـح خبرو والا ډير کم خلق وي . او اکثر د دروغو په شـور کښې د هغۀ آواز اُورک شي . ساجد په دې بانديې پوهه وو چې د مـحلـې د يـو سر نه واخله تر بل سره پورې صرف د دۀ په ذات بـانـدې بـحثونه کيږي او دا ډيرې د خوشحالئ خبرې وې . که تازه خاوند وي . نوې کور وي . نوې حکومت وي . خلق هر يو نوې څيز په آسانتيا سره نه قبلوي پوزه نچوړې کوي يئې او تنقيدونه کوي . خـو بيا په مزا مزا دا پخپله قبلوي. که هغه په زور وي . يا په رضا سره وي.

نازو يو ځل زړۀ ماتي د وجې اُووئې .

"لالا جـانـه . مـونـږ بـه په محله کښې څنګه اُوسيږو . دلته خو ټول زمونږ خلاف خبرې کوي ."

سـاجـد جـواب ورکـړو ." نـازو! تۀ چې کومې محلې ته لاړه شې نو تاته به په مزا مزا پخپله معلومه شي . چې هر ځائې کښې د يو کور والا د بـل کـور خـلاف څـۀ نـاڅـۀ ضرور وائي . په مخامخ به خوږې خبرې کوي . او

چی واپس کور ته راشي نو بیا به په طنز سره وائی چی د درې زرو
ټی وی ئې وو. مونږ کره خو د دولس زرو روپو ټی وی دې . "
نـازو اُووئې . او او لالا جانه . داسې خبرې خو زۀ اکثر آورمه . دغه
زمـونـږ مـحـله کښې چی بخاری صاحب اُوسیږی د هغۀ لور د مرزا
صاحب لور پسې اکثر خبرې کوی . او د مرزا صاحب لور د بخاری
صاحب لور پسې خبرې کوی . او چی کله یو بل ته مخامخ شی . نو
زر یـو بـل تـه ورغـاړې ووځی او په مینه محبت سره خبرې شروع
کـړی او بیا په خبرو خبرو کښې د محلې د نورو جینکو عیبونه لټوی
. دلته په مخامخ یو څۀ او شا په شا بل څۀ کیږی . دا څنګه دنیاده .
؟"

ساجـد اُووې"مـونـږ بـه هم په دې دنیا کښې ځان له کور او عزت
جـوړوو. او زمـونږ عزت جوړیږی . د دنیا د ستور مطابق شاپه شا
زمـونـږ بـد وائیـلې کیږی . خو مخامخ دا خلق اُوس مونږ سره په
عزت کښې مِلاویږی . دا هم داسې دنیا ده . ځما خورې خُورې ."

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆☆☆☆

☆

د عزت ژوند تیرولو په سفر کښې پینځلس ورځې تیرې شوې .
دساجد وادهٔ تیار شواوساجد چی د وادهٔ په جوړه کښې کله د کور نه بهر راوتلو . نو د محلې چی څومره خلق په جنج کښې شریک شوی وو. ټـول د دغه سیدانو کورنۍ په خیال کښې وو. چیرته نه چی یوه ناوې د ګل باز خان کورته د اینګور په شکل کښې راوستل وو. هغه ځائې کښې د نکاح پروګرام ډیر ساده وو. ترڅو چی د وادهٔ رسمونه پـوره کیدل . تر هغه وخته پورې د ساجد شریفو جنجیانو د بلقیس د محلې خلقو نه معلومات حاصلول .
هـغوی ته په دې معلومیدو باندې ډیر افسوس اُوشو چی د بلقیس پـلار واقعی د یو لوئې سید خاندان سره تعلق لرلو. ټولې محلې دا ګواهی کوله چی بلقیس د یو عزت داره پلار لور ده .
سـاجـد چی په دې ورځ بلقیس حاصل کړه نو باقی ټوله دنیا ترینه هیـره شـوه . کـمـره ئې لکه دناوې غوندې تیاره شوې وه . د دهٔ دا

خیال وو چی ناوې به نیغه هم دې کمرې ته راولم . خو چی کمرې ته راورسیـدل نـو په کمره کښې څه کار پاتې وو. د دۀ رور ، خور او د محـلـې نـورو جینکو به په نمبر نمبر بنارسۍ اُوچتوله او ناوې به ئې کتـلـه . د خپـل دستـور مطابق دمحلې خلقو به ئې مخامخ تعریف کولو.

او چـی شا په شا به شول نو پوزه به ئې نچوړی کړه او څۀ نه څۀ عیب به

ئې پکښی یادولو.

ساجـد پـه دې وخت کښې د کور نه بهر په دروازه باندې یوه تختۍ لـګوله . چی په هغې باندې غټ غټ لیکل شوی وو" جونګړه " اُوس د دۀ یـو کـور مکمل شوې وو او څۀ موده پس به دا کور د دۀ د اولاد نـه ډک شـی . د انسان په سترګو کښې چی څومره خوبونه وی . په هـغـې کښې بعضې پوره شی او بعضو باندې د دنیا د خلقو نظر شی او په کانړو ئې ورله اُوولی چی مات شی .

په دې وخت کښې چا د کانړی ګزار اُوکړو. او په کانړی باندې هغه د "جونګړه " والا تختۍ ولګیده . ساجد چی په شا باندې اُوکتل نو

چيرته د بلې علاقې بد معاشان وو چې په لاس کښې چا چاقو او چا لرګې نيولې وو.

يو بدمعاش اُووئې .

"دلتـه چـې کـوم ارشـد نومې کس اُوسيږی هغه زمونږ د علاقې بد معاش دې . هغه ستا رور څنګه جوړ شو.؟"

ساجد ورته په جواب کښې اُووئې .

" که جهګړه نه کوې نو ته هم رور جوړې دې شې ."

"خبرې مۀ زياتوه . دوئم بدمعاش اُووئې . "مونږ نازو پيژنو هغه يوه ډمه ده ."

ارشد يوه غټه چاړه په لاس راغلو او په غصه کښې ئې اُووئې .

"کـه کـوم يـو بې غيـرته ځما خور بدنامه کړه نوهم دلته به ئې ختم کړم."

ساجد د هغۀ لاس اُونيولو."ارشده چاړۀ اُوغورزوه . مونږ به جهګړه نـۀ کـوو. او پـه دې بـانـدې پوهه شه چې دا د بلې علاقې والا لکه د غيـرت مـنـدو په مونږ باندې طنزونه کوی او محلې والا لکه د بې غيرتو زمونږ تماشه کوی . ځکه چې دا بزدله دی . زمونږ هيڅ هم

نشي کولې . د دې د وجې ئې د بل ځائې امداد راغوښتې دې .“
د محلې يو شريف سړی اُووئې .” ساجد ټهيک وائی. دا بدمعاشان څوک دی ؟ او د کوم ځائې نه راغلی دی .“
” د هـر ځائې نه چې راغلی دی .“ بل سړی اُووئې .” بدمعاشانو له هـم بـدمـعاشان رائی . مونږ له د دوې په مينځ کښې راتلل ندی پکار.“
ولې نهٔ دی پکار.؟ هم هغه شريف سړی اُووئې . دا د محلې د عزت خبـره ده . کـه چيـرتـه پـه مـونـږ کښې د چا د ساجد نه ګيله وی. نومونږ به په خپلو کښې جرګه اُوکړو او هغه ګيلې به ختمې کړو .“
د دهٔ داسې روغـې خبـرې آوريـدو سـره يـو بدمعاش دهٔ له په مخ سپيړه ورکړه .
ارشـد پـه هـغه بدمعاش راټوپ کړې . او يو طرف ته ئې راخکلو. بل په ارشد باندې رامنډه کړه نو ساجد هم مجبوره شو او په جنګ کښـې شـامـل شـو. د مـحلې خلق يو خواه بل خواه تـښتيدل . څـو کهـړکۍ کهولاؤ کړې او تماشه ئې کوله . د ارشد په لاس کښې چاړهٔ وه بدمعاشان به ورله د يرې نهٔ راتلل . ساجد يوازې وو. بدن نه

ئې وینو دارې وهلې. هغه به بدمعاشان وهل او هم به ئې چغې وهلې .

"ځئ لاړ شئ د دې ځائې نه ......دا ځما کور دې . زۀ به تر آخری سلګئ پورې د دې د حفاظت دپاره جنګیږم . اې خلقو تاسو ته دا ګیلـه ولې ده چې ځما روستو ژوند خراب وو. تاسو زمونږ دې حالت تـه اوګورئ چې د عزت ژوند د پاره څنګه ستاسود لاسه په وینوکښې ډوب یو."

په دې وخت کښې دۀ یو بدمعاش ته سوک ورکړو او په شائې کړو. نو بل بدمعاش د شانه راغلو او په سرئې په ډانګې اُووهلو. په دۀ باندې چکر راغلو او د جونګړې په دروازه کښې راپریوتو. ارشد زر رامنډه

کړه او هغه بدمعاش ئې په چاړۀ اُووهلو. او بیا په بل پسې ورتاؤ شولو. هغـه بدمعاش زر پـه شا اُوتښتیدو او ورپسې نور هم اُوتښتیدل . ګل باز خان ورپسې د محلې تر آخری سره پورې کوتک پـه لاس منډې ووهلې او هم دغه شان درې واړو پلار او ځامنو ډیر په بهادرئ سره مقابله اُوکړه او میدان ئې صفا کړو .

ساجـد پـه زمزمبولی په مزه مزه پاسيدو . دَ کور دَ مخې دَ ور په درشـل اودريـدو ، پـــه يـو لاس ئـی دُرشل اونيوه او بل لاس ئی دَ محلې خلقو ته اوخوځوو او وې وئيل : اې زما دَ محلې پښتنو! تاسو اوليـدل چې زما په کور دشمنانو حمله اوکړه او حمله ئې څکه اوکړه چـه ستـاسـو لاس وو ورسـره .څومره دَ افسوس خبره ده چې تاسو زمـا دَ بې عزتئ د پاره ، دَ خپلې محلې دَ يو ورور دَ بربادئ دَ پاره دَ بهر نـه زمـا دشـمنان راوستل او زهٔ ئې په کور بې عزته کړم . دا ولې ؟ اخرزما څهٔ قصور ، څهٔ ګناه او څهٔ جرم دې ؟

تـاسـو ټـولـو تـه پته ده چه زما په دې دومره لويه دنيا کښې څوک وو؟ . پـه معاشره کښې زما هيڅ حيثيت او عزت نهٔ کيدو. دَ خپل حيثيـت او عـزت جوړولو دَ پاره يوه بې لارې بوډئ او يو بدکرداره بوډا مِ خپل مور پلار جوړ کړل . هغوئ له مِ دَ يو تابعدار ځوی مينه ورکـړه چـې پـه بدله کښې هغوی ماله دَ مور پلار مينه راکړه . يو بـد مـعـاش او وران کـار ځـوان مِ ورور کړو او هغه مِ نيغې اوسمې لارې ته د راوستو کوششونه اُوکړل. يوه ډمه مِ خور کړه او دَ حيا په

لـوپـټه کښې مِ پټه کړه . چې دا ټول دَ بدو نه توبه ګار شول او ټول
پـه روزګـار کـړې شـو نو بيا مِ يوه داسې جينئ وادهٔ کړه چانه چې دَ
وادهٔ پـــه ړومبئ شپـــه خپـل خـاونـد کالی او روپئ لوټلو نـه پـس
تښتيـدلې وو. هـغـه نـاوې چې ټوله شپه ئی دَ خپل خاوند دَ راتلو
قدمونه شمارل خو هغه رانغې نو .
اې زمـا دَ مـحـلـې پښتنو ! ما دَ معاشرې ټول هغه کسان راغونډ
کـړل او دَ مـور ، پـلار ، رور او خـور په مزی مِ اوتړل کوم چی زما
غـونـدې بې اسـرې ، بې حيثيته او بې وسه وو ما هغوی ته دَ ژوند
تيـرولـو يـوه صحی لاره نهٔ صرف په ګوته کړه بلکه هغوی ټول مِ دَ
ګوتې نه اونيول او په
پـاپلی مِ هغوی دَ قدم اوچتولو جوګه کړل . آيا دا جرم دې ؟ ګناه ده
؟کـه دا جـرم وی ، که دا ګناه وی نو زهٔ به چرې هم دې نه توبه ګار
نشــم . زما کور يو مثالی کور دې . زما جونګړه يوه مثالی جونګړه
ده . راځئ چی ټول په شريکه يوه داسې دنيا را جوړه کړو چې هغې
کښـی دَ مـعـاشرې هر يو بې وسه او پر يوتی کس ته پوره پوره حق
حاصل شی او چې هغی کښی دَ نفرتونو بوئين نه وی بلکه اخلاص

وی ، میـنـه وی ، ایثـار او همدردی وی چی هغې کښې دَ قومیت ، قبیلـې او ذات پـات د نفرت نظریې نهٔ وی او چې کله هر یو کور کښې دا سې مینه محبت شروع شی نو بیا به ټول وطن یو مُټې او یو آواز وی . دا عینِ پښتو اودین اسلام دې

بـلـقیـس دنـاوې په سره جوړه کښې دَ پړدې شاته هغهٔ سره په خوا کښـی جخته ولاړه وه په خپلو سرو منګلو او سره بنارسئ ئې دَ هغهٔ د بـدن سـره وینه اوچوله او چی کله هغهٔ خپل تقریر ختم کړو نو دَ لاس نه ئې اونیوو ،او کور ته ئې دننه کړو .

☆☆☆☆

ایاز اللہ ترکزے

دیوی معاشری وګړي د آدب په ذریعه ډیوبل په تجربو کښې شاملیږی او شعور ترے اخلی. په یو مخصوص دور او یوه مخصوصه علاقه کښی دَ اُوسیدونکو یو بل سره تعلق رشته، ربط ، ضبط، او دژوند تیرولو عمل معاشرتی ژوند بللے شي چه په معا شره او سماج یاسماجی وجود باندے یادیږی دَ اوسیدونکو سماجی شعور ئې عکاسی کوی. دغه شان سماجی شعور دانسانی خیالاتو، تصوراتو، افکارو او نظریاتو نوم دے یعنی سیاسی ،معاشی ،معاشرتی، قانونی مذهبی او فلسفیانه افکار،سائنس، ادب او نور علوم فنون دسماجی شعور مختلف شکلونه دی او دخپل دور داظهار وسیلی یا ذریعی دی. چونکه ادب په معاشرتی ژوند کښی پیدا کیږی او دمعاشری افراد یې تخلیق کوی ځکه نو ژوند او معاشری سره ډیر ژور قریبی تعلق لری او ځکه دمعاشری نه بیلیدے نهٔ شی.اوځکه شاعر ادیب دقوم ذهن ژبه اونظر ګنړلے او بللے شی. اوځکه ددوی نه په ځائے دا طمع کیدے شی چه دَ ملک او قوم اجتماعی مفادات عصری رجحانات او قومی ترجیحات بائډ په نظر کښی اوساتی او دخپل فکر او قلم په ذریعه دخلقو ذهنی تربیت او فکری رهنمائی وکړی او په معاشرتی ژوند کښی خپل منصبی کردار ادا کړی.

سلیم راز

سلیم راز

اعراف پرنٹرز
محلہ جنگی پشاور
091-2580006
0312-5945568
aaraf1976@yahoo.com